

PROGRAMACION

DO DEPARTAMENTO DE MUSICA

CURSO 2018-2019

I.E.S. AS MARIÑAS

INDICE

- 1.- Introducción. Contextualización
- 2.- Obxectivos xerais de educación secundaria
- 3.- Obxectivos xerais da area de musica na educación secundaria
- 4.- Contribución da música ao logro das competencias clave.
- 5.- Relación de estándares de aprendizaxe avaliáveis na ESO.
- 6.- Contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe en 1º ciclo da ESO (2º e 3º curso)
- 7.- Índice das unidades didácticas de 2º curso da ESO
- 8.- Temporalización das unidades didácticas 2º curso da ESO
- 9.- Programación de aula das Unidades Didácticas de 2º da ESO
- 10.- Índice das unidades didácticas de 3º curso da ESO
- 11.- Temporalización das unidades didácticas 3º curso da ESO
- 12.- Programación de aula das Unidades Didácticas de 3º da ESO
- 13.- Contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe en 2º ciclo da ESO (4º curso)
- 14.- Índice das unidades didácticas de 4º curso da ESO
- 15.- Temporalización das unidades didácticas 4º curso da ESO
- 16.- Programación de aula das Unidades Didácticas de 4º da ESO
- 17.- Obxectivos xerais de Bacharelato
- 18.- Contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe en 1º ciclo de Bacharelato.
19. Criterios xerais de corrección de probas e traballos escritos.
- 20.- Ferramentas de avaliación competencial.
- 21.- Criterios de cualificación.
- 22.- Actuacions para lograr a recuperación da área de Música suspendida en cursos anteriores.
- 23.- Libros de texto, materiais e recursos.

24.- Actividades complementarias e extraescolares.

25.- Medidas de atención á diversidade.

26.- Avaliación da programación.

1.- Introducción. Contextualización

A música como campo específico das artes comparte con estas a súa capacidade para expresar e representar a realidade, constituíndose como medio de comunicación e de relacións persoais. Para iso emprega como axentes e elementos mediadores os sons e as súas cualidades, desenrolándose no ámbito da percepción do sucesivo; o arte transcurre no tempo, como a poesía ou o cine.

No contexto comunicativo e artístico, a música se constitúe nunha linguaxe na medida na que utiliza códigos elaborados e implica procesos intelectuais e sociais. Entre os referidos ó campo intelectual, cabe destacar a percepción, a memoria, as capacidades creativas e de análise. No ámbito do social, a música implica procesos de comunicación e de relación cos demais, conformándose como un aspecto moi importantedo complexo cultural da sociedade. Ademais, ao longo da historia da Humanidade, a música fun, quizás, a arte que mais presenza tivo na vida citidia do home, en todas as épocas e en tódalas culturas. Se isto é así ao longo da historia, podemos acentualala nos nosos días, dado que, hasta para non facer nada, para relaxarse, temos música (Satie). De ahí ven a trascendencia que teñe esta na formación do individuo.

E despois temos a dimensión estética da música, que reflexaxe tanto na valoración como na apreciación gozosa da creación musical, contribuindo a formar a sensibilidade do individuo.

Na area de música no Ensino Secundario concíbese como una continuidade da enseñanza musical en Primaria, polo tanto debe profundizar nos coñecimentos, capacidades e actitudes desta primeira etapa. En Secundaria, en cambio, a aproximación ó musical debe ser mais específica e analítica, dacordo coa maior evolución das características do alumnado, que desenvolveu una maior capacidade de abstracción.

Trátase, en suma, de promover a adquisición e enriquecemento dun vocabulario que permita a descripción de fenómenos musicais e a comprensión da linguaxe musical como medio de expresión artística aá luz do seu contexto histórico e social.

O alumnado que chega ó centro non teñe ninguna costume de escoita de música clásica e os seus coñecementos do linguaxe musical son practicamente nulos. Nestes anos anteriores nótase una gran diferenca entre os alumnos que en 4º da ESO cursaron música neste bcentro e os que proceden doutro. Os alumnos do IES As Mariñas teñen un nivel mais alto (por regra xeral) cos que veñen doutros centros. Nestes casos intentase reforzar aquela situación mais flagrantes con actividades de reforzo.

Neste senso a Música permite desenvolver e adquirir os obxectivos xerais que marca a lei para as distintas etapas, a saber:

2.- Obxectivos xerais de educación secundaria

A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan:

OBXECTIVOS DA ETAPA DA ESO	COMPE- TENCIA S CLAVE
a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos, exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos como valores comúns dunha sociedade plural e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.	CSC
b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.	CPAA CSC
c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitarse os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres.	CSC
d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.	CSC
e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.	CD CPAA
f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.	CPAA CD CMCT
g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.	CSC SIE
h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua castelá e, se a houber, na lingua cooficial da Comunidade Autónoma, textos e mensaxes complexos, e iniciarse no coñecemento, a lectura e o	CCL

estudo da literatura.	
i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.	CCL
j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.	CSC CEC
k) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar críticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.	CSC CMCT
l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.	CEC

Para iso, a Area de Música ten como obxectivos xerais para a etapa do ESO os seguintes obxectivos:

3.- Obxectivos xerais da area de musica na educacion secundaria

1. Recoñecer o papel das tecnoloxías na transmisión, a modernización e a formación musical.
2. Utilizar distintas técnicas de rexistro e gravación musical como medio para evidenciar avances musicais.
3. Recoñecer Interpretar de forma grupal cancións ou coreografías a través da decodificación de partituras ou grafías non convencionais.
4. Contribuír ao desenvolvemento musical da comunidade educativa, participando en actuacións, ensaios e outros medios de difusión da música.
5. Desenvolver a capacidade compositiva a través de diferentes técnicas e recursos.
6. Coñecer as distintas profesións que rodean a creación, a edición e a difusión musical.
7. Utilizar a audición e a análise de partituras, textos ou musicogramas como medios para a análise e a descrición dos distintos xéneros musicais.
8. Xerar un criterio crítico á hora de comprender e analizar os distintos xéneros musicais.

9. Manexar a linguaxe técnica apropiada na análise de obras e situacións musicais.
10. Clasificar as obras musicais segundo o seu tempo, época ou cultura, estilo e autor, mostrando respecto polos distintos xéneros e ampliando as súas preferencias.
11. Dirimir a función da música en cada contexto.
12. Coñecer e respectar o patrimonio musical español e contribuír á súa conservación e transmisión.
13. Valorar as distintas manifestacións musicais como fonte de enriquecemento musical.
14. Extrapolar o coñecemento da música para expresarse a través doutras manifestacións artísticas.
15. Descubrir a singularidade da música e as tendencias actuais.
16. a importancia da música nos medios de comunicación.
17. Optimizar o uso de ferramentas tecnolóxicas aplicadas á música.

4.- Contribución da música ao logro das competencias clave.

Descrición do modelo competencial

Na descrición do modelo competencial inclúese o marco de descritores competenciais, no que aparecen os contidos reconfigurados desde un enfoque de aplicación que facilita o adestramento das competencias; lembremos que estas non se estudan, nin se ensinan: adéstranse. Para iso, é necesaria a xeración de tarefas de aprendizaxe que permita ao alumnado a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é imposible; debido a iso, cada unha destas divídese en **indicadores de seguimento** (entre dous e cinco por competencia), grandes piares que permiten describila dun xeito máis preciso; dado que o carácter destes é aínda moi xeral, o axuste do nivel de concreción esixe que os devanditos indicadores se dividan, á súa vez, no que se denominan **descritores da competencia**, que serán os que «describan» o grao competencial do alumnado. Por cada indicador de seguimento encontraremos entre dous e catro descritores, cos verbos en infinitivo.

En cada unidade didáctica cada un destes descritores concrétese en **desempeños competenciais**, redactados en terceira persoa do singular do presente de indicativo. O desempeño é o aspecto específico da competencia que se pode adestrar e avaliar de xeito explícito; é, polo tanto, concreto e obxectivo. Para o seu desenvolvemento,

partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto e aplicable a todas as materias e cursos da etapa.

Respectando o tratamento específico nalgúñas áreas, os **elementos transversais**, como a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional, traballarase desde todas as áreas, posibilitando e fomentando que o proceso de ensinanza-aprendizaxe do alumnado sexa o máis completo posible.

Por outra parte, o desenvolvemento e a aprendizaxe dos **valores**, presentes en todas as áreas, axudarán a que os nosos alumnos e alumnas aprendan a desenvolverse nunha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir, e en cuxa construción colaboren.

A diversidade dos nosos alumnos e alumnas, cos seus estilos de aprendizaxe diferentes, deberanos de conducir a traballar desde as **diferentes potencialidades** de cada un deles, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades.

Na área de Música

Na área de Música incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático, facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

A área de Música contribúe a esta competencia de xeito significativo porque promove condutas e adquisición de valores responsables co ben común inmediato no que afecta ao coidado do ambiente, para conseguir un contorno libre de ruídos e de contaminación acústica. Ademais, contribúe, a través da aplicación de métodos propios da racionalidade científica e as destrezas tecnolóxicas, na creación e mellora de instrumentos musicais e as súas formacións ao longo da historia e en todas as culturas do mundo.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas, comprender o que arredor nosa e responder preguntas.
- Comprender e interpretar a información presentada en formato gráfico.
- Aplicar estratexias de resolución de problemas a situacións da vida cotiá.

Comunicación lingüística

A comunicación lingüística na área de Música será o resultado da acción comunicativa dentro das prácticas musicais e manifestarase tamén pola expresión adecuada das propias ideas en contextos comunicativos de análise, creación e interpretación, así como no traballo sobre a respiración, a dicción, a articulación e a expresión adecuadas. Ademais, no seu formato non verbal, o individuo tamén desenvolve as súas capacidades comunicativas grazas ás cales expande a súa competencia e a súa capacidade de interacción con outros individuos.

Os descritores que priorizaremos serán:

- Comprender o sentido dos textos escritos e orais.

- Expresarse oralmente con corrección, adecuación e coherencia.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou diferentes rexistros, nas diversas situacións comunicativas.

Competencia dixital

Contribuirase ao desenvolvemento da competencia dixital na elaboración de traballos de investigación individuais e/ou en grupo, xa que implica o uso creativo, crítico e seguro das tecnoloxías da información e a comunicación, accedendo, xestionando e manexando diferentes motores de busca e bases de datos, e transformando esta información en coñecemento.

Para iso, nesta área, traballaremos os seguintes descritores da competencia:

- Elaborar e publicitar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.

Conciencia e expresións culturais

A través da área os alumnos e as alumnas accederán ás distintas manifestacións sobre a herdanza cultural e musical, coa concreción destas en diferentes autores e obras, así como en distintos xéneros e estilos. Desenvolverán a iniciativa, a imaxinación e a creatividade expresadas a través de códigos artísticos, comprendendo o patrimonio cultural e artístico dos distintos períodos históricos, as súas características e as súas relacións coa sociedade na que se crean. Ao mesmo tempo, traballarán a capacidade e intención de expresarse e comunicar ideas. Implica coñecer, comprender, apreciar e valorar, cunha actitude aberta e respectuosa, as diferentes manifestacións musicais a través do estudo, a análise e a interpretación das súas obras características.

Polo que nesta área, traballaremos os seguintes descritores:

- Expresar sentimentos e emocións mediante códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e as manifestacións de creatividade, e mostrar gusto pola estética no ámbito cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
- Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural mundial nas súas distintas vertentes (artístico-literaria, etnográfica, científico-técnica...), e cara ás persoas que contribuíron ao seu desenvolvemento.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.

Competencias sociais e cívicas

Contribuiremos a esta competencia a través da implicación e a interacción con outras persoas dentro dun grupo, conforme normas baseadas no respecto mutuo en todas as actividades musicais realizadas. Desenvolve o sentido da responsabilidade, mostrando comprensión e respecto aos valores e ideas alleas, e a recepción reflexiva e crítica da

información sobre as manifestacións e actividades musicais.

Para iso adestraremos os seguintes descritores:

- Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo, e para a resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

Propoñeranse ao alumnado actividades que impliquen a capacidade de transformar as ideas en actos polo desenvolvemento de actitudes que leven consigo un cambio de mentalidade, capacidade de pensar de forma creativa, autoconecemento e autoestima, autonomía ou independencia, interese, esforzo e espírito emprendedor, sentido crítico e da responsabilidade.

Os descritores que adestraremos son:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.
- Contaxiar entusiasmo pola tarefa e ter confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos dun tema.
- Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.
- Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou os proxectos.

Aprender a aprender

Contribuiremos á competencia de aprender a aprender, caracterizada pola habilidade para iniciar, organizar e persistir na aprendizaxe, onde a motivación e a confianza son cruciais para desenvolver aprendizaxes cada vez máis eficaces. Así mesmo, traballarase esta competencia a través da ampliación das habilidades de expresión, especialmente presentes en contidos relacionados coa interpretación e a improvisación, tanto individual coma colectiva, así como mediante a xeneralización do seu cultivo no tempo de ocio.

Os descritores para esta competencia serán:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.
- Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

5.- Relación de estándares de aprendizaxe avaliáveis na ESO.

Debido ao tipo de alumnado que integra o Centro, Os contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe que se presentan constitúen unha selección dos propostos para o primeiro ciclo da ESO.

O Real Decreto 1105/2014, do 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato, especifica os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis de maneira xeral para o Primeiro Ciclo da ESO e establece catro grandes bloques de contidos básicos relacionados entre si, xa que comparten múltiples elementos:

Bloque 1: Interpretación e creación

Integra a expresión instrumental, vocal e corporal coa improvisación e a composición musical, o que permitirá aos estudantes participar da música dunha forma activa, como músicos.

Bloque 2: escoita

Pretende crear a primeira actitude fundamental cara á música e dotar ao alumnado das ferramentas básicas para gozar da mesma a través da audición e comprensión do feito musical.

Bloque 3: Contextos musicais e culturais

Relaciona a música coa cultura e a historia, dá a coñecer o valor do patrimonio musical español e insinúa a identificar o estilo e as características distintivas da música que delimitan cada un dos períodos históricos básicos.

Bloque 4: Música e tecnoloxías

Pretende abarcar o coñecemento e a práctica da interacción entre música e novas tecnoloxías. Estes aspectos teñen especial importancia debido á proximidade que as tecnoloxías teñen na vida cotiá do alumnado, polo que se pretende crear unha vinculación entre a linguaxe tecnolóxica que utilizan habitualmente e a música dentro da aula.

6.- Contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe en 1º ciclo da ESO (2º e 3º curso)

Currículo Básico de Música de Primeiro ciclo da ESO		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe evaluables
Bloque 1. Interpretación e Creación		
<p>Ou son, calidades do son e a súa representación gráfica: pentagrama, claves, figuras e silencios, compases, matices, etc.</p> <p>Profundización non coñecemento dá linguaxe musical e a súa práctica.</p> <p>A voz, a palabra, vos instrumentos e ou corpo como medios de expresión musical.</p> <p>Análise dá paisaxe sonora dá contorna.</p> <p>Lectura e escritura musical como apoio para a interpretación e a creación.</p> <p>Exploración das posibilidades sonoras e musicais de distintos obxectos e fontes: instrumentos reciclados, percusión corporal.</p> <p>Elementos básicos da linguaxe musical: ritmo, melodía, harmonía. Tipos de texturas: horizontais e verticais.</p> <p>Procedementos compositivos básicos.</p> <p>Formas musicais simples: primaria, ternaria, roldou e tema con variacións.</p>	<p>1. Recoñecer os parámetros do son e os elementos básicos da linguaxe musical, utilizando unha linguaxe técnica apropiada e aplicándoos a través da lectura ou a audición de pequenas obras ou fragmentos musicais.</p> <p>2. Distinguir e utilizar os elementos da representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; clave de sol e de fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan á intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.).</p> <p>3. Improvisar e interpretar estruturas musicais elementais construídas sobre os modos e as escalas máis sinxelas e os ritmos máis comúns.</p>	<p>1.1. Recoñece os parámetros do son e os elementos básicos da linguaxe musical, utilizando unha linguaxe técnica apropiada. 1.2. Recoñece e aplica os ritmos e compases a través da lectura ou a audición de pequenas obras ou fragmentos musicais. 1.3. Identifica e transcribe ditados de patróns rítmicos e melódicos con formulacións sinxelas en estruturas binarias, ternarias e cuaternarias.</p> <p>2.1. Distingue e emprega os elementos que se utilizan na representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; clave de sol e de fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan á intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.).</p> <p>3.1. Improvisa e interpreta estruturas musicais elementais construídas sobre os modos e as escalas máis sinxelas e os ritmos máis comúns. 3.2. Utiliza os elementos e recursos adquiridos para elaborar arranxos e crear cancións, pezas instrumentais e</p>

<p>Interpretación individual e en grupo de repertorio adaptado: pautas básicas de interpretación.</p> <p>Improvisación vocal, corporal e instrumental: individual e en grupo, libre e dirixida.</p> <p>Improvisación e composición de pequenas pezas a partir dos elementos e recursos traballados.</p>		coreografías.
	4. Analizar e comprender o concepto de textura e recoñecer, a través da audición e a lectura de partituras, os diferentes tipos de textura.	4.1. Recoñece, comprende e analiza diferentes tipos de textura.
	5. Coñecer os principios básicos dos procedementos compositivos e as formas de organización musical.	5.1. Comprende e identifica os conceptos e termos básicos relacionados cos procedementos compositivos e os tipos formais.
	6. Mostrar interese polo desenvolvemento das capacidades e habilidades técnicas como medio para as actividades de interpretación, aceptando e cumprindo as normas que rexen a interpretación en grupo e achegando ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común.	6.1. Mostra interese polo coñecemento e coidado da voz, o corpo e os instrumentos. 6.2. Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz. 6.3. Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación. 6.4. Adquire e aplica as habilidades técnicas e interpretativas necesarias nas actividades de interpretación adecuadas ao nivel. 6.5. Coñece e pon en práctica as técnicas de control de emocións á hora de mellorar os seus resultados na exposición ante un público.
	7. Demostrar interese polas actividades de composición e improvisación e mostrar respecto polas creacións dos seus compañeiros.	7.1. Realiza improvisacións e composicións partindo de pautas previamente establecidas. 7.2. Demuestra unha actitude de superación e mellora das súas posibilidades e respecta as distintas capacidades e formas de expresión dos seus compañeiros.
8. Participar activamente e con iniciativa persoal nas actividades de interpretación, asumindo diferentes roles, tentando concertar a súa acción coa do resto do conxunto, achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da tarefa en común.	8.1. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas de diferentes xéneros, estilos e culturas, aprendidas por imitación e a través da lectura de partituras con diversas formas de notación, adecuadas ao nivel. 8.2. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do	

		<p>patrimonio español.</p> <p>8.3. Mostra apertura e respecto cara ás propostas do profesor e dos compañeiros.</p> <p>8.4. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao director e aos outros intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto, mostrando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo.</p> <p>8.5. Participa de maneira activa en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e mostrando unha actitude aberta e respectuosa.</p>
	9. Explorar as posibilidades de distintas fontes e obxectos sonoros.	<p>9.1. Mostra interese polas paisaxes sonoras que nos rodean e reflexiona sobre os mesmos.</p> <p>9.2. Investiga e indaga de forma creativa as posibilidades sonoras e musicais dos obxectos.</p>

Currículo Básico de Música de Primeiro ciclo da ESO		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
Bloque 2. Escucha		
<p>A audición como fonte de coñecemento e enriquecemento cultural.</p> <p>O silencio como elemento imprescindible para a audición e a interpretación musical.</p> <p>A contaminación acústica.</p> <p>Identificación de situacións cotiás nas que se produce un</p>	<p>1. Identificar e describir os diferentes instrumentos e voces e as súas agrupacións.</p>	<p>1.1. Diferencia as sonoridades dos instrumentos da orquestra, así como a súa forma, e os diferentes tipos de voces.</p> <p>1.2. Diferencia as sonoridades dos instrumentos máis característicos da música popular moderna, do folclore, e doutras agrupacións musicais.</p> <p>1.3. Explora e descobre as</p>

<p>uso indiscriminado do son.</p> <p>O consumo da música na sociedade actual.</p>		<p>posibilidades da voz e os instrumentos e a súa evolución ao longo da historia da música.</p>
<p>A voz humana. Produción e emisión. Clasificación e discriminación auditiva de voces e agrupacións vocais.</p>	<p>2. Ler distintos tipos de partituras no contexto das actividades musicais da aula como apoio ás tarefas de audición.</p>	<p>2.1. Le partituras como apoio á audición.</p>
<p>Os instrumentos. Clasificación e discriminación auditiva dos diferentes instrumentos musicais e agrupacións instrumentais.</p>	<p>3. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións.</p>	<p>3.1. Valora o silencio como elemento indispensable para a interpretación e a audición.</p>
<p>Audición, análise e apreciación de diferentes obras musicais de diversos estilos e xéneros.</p>	<p>4. Recoñecer auditivamente e determinar a época ou cultura á que pertencen distintas obras musicais, interesándose por ampliar as súas preferencias.</p>	<p>4.1. Mostra interese por coñecer músicas doutras épocas e culturas.</p> <p>4.2. Recoñece e sabe situar no espazo e no tempo músicas de diferentes culturas.</p>
	<p>5. Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes (gráfico, corporal ou verbal), algúns elementos e formas de organización e estruturación musical (ritmo, melodía, textura, timbre, repetición, imitación, variación) dunha obra musical interpretada en vivo ou gravada.</p>	<p>5.1. Describe os diferentes elementos das obras musicais propostas.</p> <p>5.2. Utiliza con autonomía diferentes recursos como apoio á análise musical.</p> <p>5.3. Emprega conceptos musicais para comunicar coñecementos, xuízos e opinións musicais de forma oral e escrita con rigor e claridade.</p>
	<p>6. Identificar situacións do ámbito cotián nas que se produce un uso indiscriminado do son, analizando as súas causas e propoñendo solucións.</p>	<p>6.1. Toma conciencia da contribución da música á calidade da experiencia humana, mostrando unha actitude crítica ante o consumo indiscriminado de música.</p> <p>6.2. Elabora traballos de indagación sobre a contaminación acústica.</p>

Currículo Básico de Música de Primeiro ciclo da ESO		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
Bloque 3. Contextos musicais e culturais		
<p>Manifestacións musicais máis significativas do patrimonio musical occidental e outras culturas..</p> <p>A música na cultura e a sociedade.</p> <p>Os grandes períodos da Historia da música: compositores, xéneros, formas e estilos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - As orixes da música occidental. - A música na Idade Media. - A música no Renacemento. - A música no Barroco. - A música no Clasicismo. - A música no Romanticismo. - A música contemporánea. <p>Pluralidade de estilos na música actual.</p> <p>A presenza da música en diferentes manifestacións artísticas.</p> <p>Utilización dun vocabulario adecuado para emitir xuízos e opinións musicais.</p> <p>Interese por diversificar e ampliar as súas propias preferencias musicais.</p>	1. Realizar exercicios que reflectan a relación da música con outras disciplinas.	1.1. Expresa contidos musicais e relaciónaos con períodos da historia da música e con outras disciplinas. 1.2. Recoñece distintas manifestacións da danza. 1.3. Distingue as diversas funcións que cumpre a música na nosa sociedade.
	2. Demostrar interese por coñecer músicas de distintas características, épocas e culturas, e por ampliar e diversificar as propias preferencias musicais, adoptando unha actitude aberta e respectuosa.	2.1. Mostra interese por coñecer os distintos xéneros musicais e as súas funcións expresivas, gozando deles como oínte con capacidade selectiva. 2.2. Mostra interese por coñecer música de diferentes épocas e culturas como fonte de enriquecemento cultural e goce persoal.
	3. Relacionar as cuestións técnicas aprendidas coas características dos períodos da historia musical.	3.1. Relaciona as cuestións técnicas aprendidas vinculándoas aos períodos da historia da música correspondentes.
	4. Distinguir os grandes períodos da historia da música.	4.1. Distingue os períodos da historia da música e as tendencias musicais. 4.2. Examina a relación entre os acontecementos históricos, o desenvolvemento tecnolóxico e a música na sociedade.
	5. Apreciar a importancia do patrimonio cultural español e comprender o valor de conservalo e transmitilo.	5.1. Valora a importancia do patrimonio español. 5.2. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio español. 5.3. Coñece e describe os instrumentos tradicionais españois.

	6. Valorar a asimilación e emprego dalgúns conceptos musicais básicos necesarios á hora de emitir xuízos de valor ou «falar de música».	6.1. Emprega un vocabulario adecuado para describir percepcións e coñecementos musicais. 6.2. Comunica coñecementos, xuízos e opinións musicais de forma oral e escrita con rigor e claridade.
	7. Mostrar interese e actitude crítica pola música actual, os musicais, os concertos en vivo e as novas propostas musicais, valorando os elementos creativos e innovadores dos mesmos.	7.1. Utiliza diversas fontes de información para indagar sobre as novas tendencias, representantes, grupos de música popular etc., e realiza unha revisión crítica das devanditas producións. 7.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias.

Currículo Básico de Música de Primeiro ciclo da ESO		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
Bloque 4. Música e Tecnoloxías		
Coñecemento e comprensión do feito musical a través das novas tecnoloxías. Dispositivos electrónicos nos procesos de creación, gravación, reprodución e interpretación musical. Utilización da internet e presentacións dixitais como ferramentas de procura de información e difusión de contidos musicais. Sonorización de imaxes fixas e en movemento para a realización de producións audiovisuais.	1. Utilizar con autonomía os recursos tecnolóxicos dispoñibles, demostrando un coñecemento básico das técnicas e procedementos necesarios para gravar, reproducir, crear, interpretar música e realizar sinxelas producións audiovisuais. 2. Utilizar de maneira funcional os recursos informáticos dispoñibles para a aprendizaxe e indagación do feito musical.	1.1. Coñece algunhas das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías e utilízalas como ferramentas para a actividade musical. 1.2. Participa en todos os aspectos da produción musical demostrando o uso adecuado dos materiais relacionados, métodos e tecnoloxías. 2.1. Utiliza con autonomía as fontes e os procedementos apropiados para elaborar traballos sobre temas relacionados co feito musical.

7.- Índice das unidades didácticas de 2º curso da ESO

Para cumprir co currículo básico do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte máis o completado polas distintas Comunidades Autónomas, establécese un curso escolar de Música distribuído nas seguintes oito unidades didácticas:

Unidade 1: O son. Cualidades do son
Unidade 2: Cualidades do son: a altura
Unidade 3: Cualidades do son: a duración
Unidade 4: Cualidades do son: a intensidade
Unidade 5: Cualidades do son: o timbre
Unidade 6: Cualidades do son: ritmo, melodía, textura
Unidade 7: A estrutura da música: a forma musical
Unidade 8: O contido e a función da música: o xénero musical

8.- Temporalización das unidades didácticas 2º curso da ESO

Unidade 1: O son. Cualidades do son	Primeiro trimestre	3 semanas
Unidade 2: Cualidades do son: a altura		4 semanas
Unidade 3: Cualidades do son: a duración		4 semanas
Unidade 4: Cualidades do son: a intensidade		2 semanas
Unidade 5: Cualidades do son: o timbre	Segundo trimestre	6 semanas
Unidade 6: Cualidades do son: ritmo, melodía, textura		5 semanas
Unidade 7: A estrutura da música: a forma musical	Terceiro trimestre	6 semanas
Unidade 8: O contido e a función da		5 semanas

música: o xénero musical		
--------------------------	--	--

9.- Programación de aula das Unidades Didácticas de 2º da ESO

Unidade 1: O son. Cualidades do son		Temporalización: 1º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • O son Como se produce Como se propaga Como oímos Diferenza entre son e ruído • O silencio O silencio na música O silencio na sociedade actual: a contaminación acústica • Cualidades do son • Grafías alternativas Grafías para a altura Grafías para a duración Grafías para a intensidade Grafías para o timbre	
Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer auditivamente as distintas calidades do son utilizando a linguaxe técnica apropiada. • Identificar e describir mediante o uso de distintas linguaxes as distintas calidades do son como elementos básicos da obra musical. • Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son, analizando as súas causas e propoñendo posibles solucións. • Utilizar as grafías alternativas no contexto das actividades da aula como apoio á audición, a interpretación e a creación.	
Indicadores de logro dos estándares de	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece o son como fenómeno físico. • Aprecia o son e o silencio como constituíntes do feito musical. • Toma conciencia dos problemas creados pola contaminación	

aprendizaxe avaliáveis	<p>acústica e as súas consecuencias.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Experimenta co son, o ruído e o silencio como medios de expresión musical e persoal. • Utiliza a voz, o corpo, obxectos e instrumentos musicais para investigar as distintas calidades do son e enriquecer as súas posibilidades de expresión. • Identifica as calidades do son e a súa representación con grafías alternativas. 						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa. <p>4 Competencia aprender a aprender:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Practicar a lectura de notas. - Analizar intervalos. - Resolver un crucigrama con definicións musicais. - Comparar diferentes audicións. - Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e 						

	<p>autónoma.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe. <p>5 Competencias sociais e cívicas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías. - Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións. - Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive. - Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto. <p>6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crear deseños melódicos propios. - Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais. - Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos. - Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima. <p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais. - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo.
<p>Procedementos de avaliación</p>	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas</p>

	de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).	
Instrumentos de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Investigación sobre os fenómenos de produción e propagación do son en situacións da vida cotiá. • Representacións gráficas das diferentes ondas sonoras manexando os aspectos básicos da acústica do son. • Traballo do vocabulario básico relativo ás calidades do son para a descrición do feito sonoro e para enriquecer as súas posibilidades de comunicación. • Xogos de adiviñación de sons traballando a concentración e a memoria auditiva e a utilización de distintos recursos de expresión musical. • Representacións gráficas espontáneas e de movemento dos distintos sons. • Debate e reflexión sobre o exceso de ruído e o uso indiscriminado da música co fin de xerar hábitos saudables. • Desenvolvemento das habilidades relacionadas coa interpretación e a creación musical para favorecer a autoconfianza, a conciencia das súas propias posibilidades e a práctica de actitudes abertas, desinhibidas e respectuosas. 	

Unidade didáctica 2: Cualidades do son: a altura	Temporalización: 1ºtrimestre
<p>Contidos da Unidade Didáctica</p>	<p>Elementos da linguaxe musical que determinan a altura</p> <ul style="list-style-type: none"> Notas Escala Pentagrama Claves Ton e semitono Intervalo Alteracións Notas enarmónicas Escala diatónica
<p>Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer auditivamente en diversas obras musicais o traballo da altura do son. • Comprender os conceptos básicos relativos á altura do son e utilizar a linguaxe técnica apropiada para describir procesos musicais e ampliar as súas posibilidades de expresión. • Identificar e manexar a lectura das notas no pentagrama e en clave de sol. • Discriminar auditivamente intervalos melódicos ascendentes e descendentes. • Recoñecer a distribución das escalas maiores e menores, e a súa sonoridad. • Interpretar e elaborar deseños melódicos sinxelos dentro dun ámbito determinado de alturas.
<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliáveis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece as formas de representación gráfica convencional para a altura do son. • Identifica e manexa de forma autónoma nunha partitura os distintos elementos de notación relativos á altura do son para o coñecemento e goce da música. • Le música no contexto das actividades da aula como apoio ás tarefas de audición, interpretación e creación. • Valora a importancia da notación musical como representación do feito sonoro. • Recoñece a distribución de tons e semitonos entre as notas da escala e analizar intervalos melódicos sinxelos. • Aprecia na audición de distintas obras musicais o traballo relativo á altura do son. • Desenvolve as técnicas de interpretación (vocal, instrumental e

	de movement) e expresión musical, tanto individuais como en grupo.						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa. <p>4 Competencia aprender a aprender:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Practicar a lectura de notas. - Analizar intervalos. - Resolver un crucigrama con definicións musicais. - Comparar diferentes audicións. - Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma. - Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe. <p>5 Competencias sociais e cívicas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes 						

	<p>melodías.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións. - Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive. - Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto. <p>6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crear deseños melódicos propios. - Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais. - Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos. - Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima. <p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais. - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo. 	
<p>Procedementos de avaliación</p>	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
<p>Instrumentos de avaliación</p>	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias</p>

	probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade.	débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.
--	---	--

Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura e escritura de notas en clave de sol. • Xogos de relación de notas manexando intervalos de 2ª e 3ª ascendentes e descendentes. • Xogos de discriminación de alturas de son interpretadas coa voz ou cos instrumentos da aula. • Análise do intervalo melódico inicial de distintos exemplos musicais (populares e clásicos) para afianzar o seu coñecemento e memoria auditiva. • Interpretación de intervalos melódicos en instrumentos de láminas mantendo as mesmas distancias desde diferentes notas de partida. • Entoación afinada e mantida por imitación dun son dado. • Discriminación auditiva de diversos exemplos musicais en tonalidades maiores e menores asociando os distintos modos con cores ou estados de ánimo. • Creación e escritura de melodías sinxelas sobre unha escala determinada. • Desenvolvemento das habilidades relacionadas coa interpretación e a creación musical para favorecer a autoconfianza, a conciencia das súas propias posibilidades e a práctica de actitudes abertas, desinhibidas e respectuosas.
--------------------	---

Unidade didáctica 3: Cualidades do son: a duración	Temporalización: 1º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	Elementos da linguaxe musical que determinan a duración: Figuras Silencios Compases Signos de prolongación Tempo

<p>Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer auditivamente en diversas obras musicais o traballo da duración do son. • Comprender os conceptos básicos relativos á duración do son e utilizar a linguaxe técnica apropiada para describir procesos musicais e ampliar as súas posibilidades de expresión. • Identificar e manexar a lectura de figuras e silencios en compases de 4/4, 3/4 e 2/4. • Discriminar auditivamente os conceptos de pulso e acento. • Recoñecer os termos máis comúns referidos ao tempo musical. • Interpretar e identificar deseños rítmicos sinxelos binarios e ternarios. 						
<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliáveis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece as formas de representación gráfica convencional para a duración do son. • Saber interpretar un ritmo 4/4, introducir silencios, interpretar un ritmo 3/4 e 2/4. • Identifica e manexa de forma autónoma nunha partitura os distintos elementos de notación relativos á duración do son para o coñecemento e goce da música. • Le música no contexto das actividades da aula como apoio ás tarefas de audición, interpretación e creación. • Valora a importancia da notación musical como representación do feito sonoro. • Recoñece e interpretar esquemas rítmicos sinxelos. • Aprecia na audición de distintas obras musicais o traballo relativo á duración do son. • Desenvolve as técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e expresión musical, tanto individuais como en grupo. 						
<p>COMPETENCIAS CLAVE</p>	<p>1 CCL</p>	<p>2 CMCT</p>	<p>3 CD</p>	<p>4 CPAA</p>	<p>5 CSC</p>	<p>6 SIE</p>	<p>7 CEC</p>
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p>						

- Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables.

- Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio.

- Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son.

3 Competencia dixital:

- Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música.

- Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor.

- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información.

- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa.

4 Competencia aprender a aprender:

- Practicar a lectura de notas.

- Analizar intervalos.

- Resolver un crucigrama con definicións musicais.

- Comparar diferentes audicións.

- Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma.

- Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe.

5 Competencias sociais e cívicas:

- Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías.

- Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións.

- Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive.

- Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto.

6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:

- Crear deseños melódicos propios.

- Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais.

- Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos.

	<p>- Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima.</p> <p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <p>- Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais.</p> <p>- Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos.</p> <p>- Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa.</p> <p>- Estimular a imaxinación e a creatividade.</p> <p>- Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen.</p> <p>- Participar nas actividades de interpretación en grupo.</p>	
<p>Procedimien tos de avaliación</p>	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
<p>Instrumento s de avaliación</p>	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
<p>Metodoloxía</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Xogos de equivalencias de figuras e silencios. • Lectura e escritura de figuras e silencios en diferentes compases. • Lectura rítmica de diferentes textos marcando as sílabas acentuadas e os signos de puntuación. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración de composicións rítmicas sobre textos determinados adecuando a acentuación e os puntos de repouso para traducilos en notación musical. • Interpretación de esquemas rítmicos sinxelos con percusión corporal. • Acompañamento rítmico de diferentes audicións musicais utilizando instrumentos de pequena percusión. • Discriminación auditiva de diversos exemplos musicais con diferentes ritmos e tempi. • Creación e escritura de frases rítmicas sinxelas en distintos compases. • Desenvolvemento das habilidades relacionadas coa interpretación e a creación musical para favorecer a autoconfianza, a conciencia das súas propias posibilidades e a práctica de actitudes abertas, desinhibidas e respectuosas.
--	---

Unidade didáctica 4: Calidades do son: a intensidade		Temporalización: 2º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	Elementos da linguaxe musical que determinan a intensidade: Letras Termos Reguladores	
Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer auditivamente en diversas obras musicais o traballo da intensidade do son. • Comprender os conceptos básicos relativos á intensidade do son e utilizar a linguaxe técnica apropiada para describir procesos musicais e ampliar as súas posibilidades de expresión. • Identificar nunha partitura as diferentes indicacións de intensidade, carácter, fraseo e articulación. • Discriminar auditivamente os diferentes matices dunha obra musical. • Recoñecer os termos máis comúns referidos á expresión musical. • Interpretar deseños rítmicos e melódicos con diferentes dinámicas. 	

<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliáveis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece as formas de representación gráfica convencional para a intensidade do son. • Identifica e manexa de forma autónoma nunha partitura os distintos elementos de notación relativos á dinámica e a expresión musical para o coñecemento e goce da música. • Le música no contexto das actividades da aula como apoio ás tarefas de audición, interpretación e creación. • Valora a importancia da notación musical como representación do feito sonoro e recoñece e interpreta as diferentes indicacións de intensidade e expresión. • Aprecia na audición de distintas obras musicais o traballo relativo á dinámica e a expresión musical. • Desenvolve as técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e expresión musical, tanto individuais como en grupo. • Valora a importancia do silencio como condición previa imprescindible para a percepción e a expresión musical. 						
<p>COMPETENCIAS CLAVE</p>	<p>1 CCL</p>	<p>2 CMCT</p>	<p>3 CD</p>	<p>4 CPAA</p>	<p>5 CSC</p>	<p>6 SIE</p>	<p>7 CEC</p>
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información. 						

- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa.

4 Competencia aprender a aprender:

- Practicar a lectura de notas.
- Analizar intervalos.
- Resolver un crucigrama con definicións musicais.
- Comparar diferentes audicións.
- Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma.
- Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe.

5 Competencias sociais e cívicas:

- Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías.
- Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións.
- Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive.
- Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto.

6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:

- Crear deseños melódicos propios.
- Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais.
- Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos.
- Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima.

7 Conciencia e expresións culturais:

- Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais.
- Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos.
- Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa.
- Estimular a imaxinación e a creatividade.
- Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen.

	- Participar nas actividades de interpretación en grupo.	
Procedementos de avaliación	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
Instrumentos de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Xogos de pregunta e resposta con cambios de dinámica. • Lectura e escritura das diferentes indicacións de intensidade e expresión. • Lectura de diferentes adxectivos adecuando o volume e a entoación da voz ao seu significado. • Creación e interpretación de efectos sonoros inspirados en textos de carácter descritivo ou en imaxes, utilizando diferentes dinámicas. • Interpretación de esquemas rítmicos e melódicos aplicando diferentes matices. • Adecuación da expresión corporal (mediante xestos ou movementos) ás distintas intensidades do son. • Discriminación auditiva de diversos exemplos musicais con diferentes tratamentos dinámicos. • Desenvolvemento das habilidades relacionadas coa interpretación e a creación musical para favorecer a autoconfianza, a conciencia das súas propias posibilidades e a práctica de 	

	actitudes abertas, desinhibidas e respectuosas.
--	---

Unidade didáctica 5: Cualidades do son: o timbre	Temporalización: 2º trimestre
---	--------------------------------------

Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • A voz e a súa clasificación Emisión da voz Clasificación da voz • Agrupacións vocais Cantante solista Pequenas agrupacións Coros • Os instrumentos e a súa clasificación Clasificación segundo as familias da orquestra Clasificación segundo o elemento vibratorio • Agrupacións instrumentais Solistas Pequenas agrupacións Agrupacións medianas Grandes agrupacións • Notación para o timbre
--------------------------------------	---

Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender os conceptos básicos relativos ao timbre do son e utilizar a linguaxe técnica apropiada para describir procesos musicais e ampliar as súas posibilidades de expresión. • Manexar a clasificación dos instrumentos e as voces. • Recoñecer auditivamente os principais rexistros de voz. • Recoñecer visual e auditivamente os principais instrumentos musicais. • Identificar en partitura e audición as principais agrupacións vocais e instrumentais. • Participar na interpretación en grupo dunha peza vocal, instrumental ou coreográfica adecuando a propia interpretación á do conxunto e asumindo distintos roles. • Ler distintos tipos de partituras como apoio ás tarefas de interpretación e audición.
---	---

<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliáveis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Exercita a correcta emisión da voz e descobre as súas posibilidades como medio de expresión musical. • Afianza as técnicas de interpretación instrumental explorando as posibilidades de diversas fontes sonoras. • Coñece a clasificación dos instrumentos e voces, e as súas agrupacións máis habituais. • Identifica pola súa tesitura os distintos rexistros vocais. • Identifica pola súa forma e timbre os distintos instrumentos musicais. • Le música no contexto das actividades da aula como apoio ás tarefas de audición, interpretación e creación. • Aprecia na audición de distintas obras musicais o traballo relativo ao timbre. • Desenvolve as técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e expresión musical, tanto individuais como en grupo. • Participa nas actividades musicais coa disposición adecuada para a superación de dificultades e para o enriquecemento do grupo. 						
<p>COMPETENCIAS CLAVE</p>	<p>1 CCL</p>	<p>2 CMCT</p>	<p>3 CD</p>	<p>4 CPAA</p>	<p>5 CSC</p>	<p>6 SIE</p>	<p>7 CEC</p>
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet 						

adecuadamente para a procura de información.

- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa.

4 Competencia aprender a aprender:

- Practicar a lectura de notas.
- Analizar intervalos.
- Resolver un crucigrama con definicións musicais.
- Comparar diferentes audicións.
- Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma.
- Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe.

5 Competencias sociais e cívicas:

- Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías.
- Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións.
- Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive.
- Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto.

6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:

- Crear deseños melódicos propios.
- Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais.
- Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos.
- Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima.

7 Conciencia e expresións culturais:

- Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais.
- Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos.
- Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa.
- Estimular a imaxinación e a creatividade.
- Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais,

	<p>escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen.</p> <p>- Participar nas actividades de interpretación en grupo.</p>	
Procedementos de avaliación	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
Instrumentos de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Práctica da relaxación e a respiración para a emisión correcta da voz. • Improvisacións vocais explorando os diferentes timbres e rexistros de voz. • Improvisacións instrumentais explorando as diferentes sonoridades dos instrumentos. • Discriminación auditiva de diferentes agrupacións vocais e instrumentais. • Audición de obras vocais de diferentes estilos para analizar os distintos rexistros e usos expresivos da voz. • Audición de diferentes obras instrumentais para identificar os distintos timbres e as técnicas características dos principais instrumentos. • Utilización de fontes escritas, gráficas, audiovisuais e informáticas para o estudo dos instrumentos. • Desenvolvemento das habilidades relacionadas coa interpretación e a creación musical para favorecer a autoconfianza, a conciencia das súas propias posibilidades e a práctica de actitudes abertas, 	

	desinhibidas e respectuosas.
--	------------------------------

Unidade didáctica 6: Cualidades do son: ritmo, melodía, textura	Temporalización: 2º trimestre
--	--------------------------------------

Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Ritmo <ul style="list-style-type: none"> Ritmos básicos Fórmulas rítmicas • Melodía <ul style="list-style-type: none"> Escala diatónica Outras escalas Estrutura da melodía Deseños melódicos • Harmonía <ul style="list-style-type: none"> Consonancia e disonancia Construción de acordes Investimento de acordes Principais acordes Cadencias • Textura <ul style="list-style-type: none"> Escritura horizontal (baseada na melodía) Escritura vertical (baseada na harmonía) • O estilo musical <ul style="list-style-type: none"> Evolución do ritmo Evolución da melodía <ul style="list-style-type: none"> ○ ouEvolución da textura
--------------------------------------	--

Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender os conceptos básicos relativos aos principais elementos musicais e utilizar a linguaxe técnica apropiada para describir procesos musicais e ampliar as súas posibilidades de expresión. • Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes (gráfico, corporal ou verbal) os principais elementos relacionados coa organización do son. • Coñecer os tipos de ritmos básicos, a distribución da escala diatónica e os seus graos fundamentais, e a construción de acordes de tríada. • Elaborar arranxos de pezas vocais e instrumentais sinxelas
---	--

	<p>partindo de elementos rítmicos, melódicos ou harmónicos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participar na interpretación en grupo dunha peza vocal, instrumental ou coreográfica adecuando a propia interpretación á do conxunto e asumindo distintos roles. • Ler distintos tipos de partituras como apoio ás tarefas de interpretación e audición. 						
<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliáveis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sabe identificar fragmentos musicais. • Constrúe escalas e sinalar os graos de tónica, subdominante e dominante. • Interpreta un fragmento e analiza a súa estrutura e deseño. • Escucha unha ampla variedade de obras apreciando o seu valor como fonte de coñecemento e enriquecemento cultural e persoal. • Aprecia na audición de distintas obras o traballo relativo aos principais elementos musicais. • Representa mediante a notación convencional esquemas rítmicos, melódicos e harmónicos. • Discrimina ritmos binarios e ternarios, así como esquemas rítmicos concretos. • Recoñece os principais elementos de composición e estruturación da melodía. • Recoñece os principais tipos de textura musical. • Elabora arranxos sinxelos utilizando os acordes fundamentais. • Desenvolve as técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e expresión musical, tanto individuais como en grupo. • Participa nas actividades musicais coa disposición adecuada para a superación de dificultades e para o enriquecemento do grupo. 						
<p>COMPETENCIAS CLAVE</p>	<p>1 CCL</p>	<p>2 CMCT</p>	<p>3 CD</p>	<p>4 CPAA</p>	<p>5 CSC</p>	<p>6 SIE</p>	<p>7 CEC</p>
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos 						

saudables.

- Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio.
- Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son.

3 Competencia dixital:

- Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música.
- Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor.
- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información.
- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa.

4 Competencia aprender a aprender:

- Practicar a lectura de notas.
- Analizar intervalos.
- Resolver un crucigrama con definicións musicais.
- Comparar diferentes audicións.
- Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma.
- Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe.

5 Competencias sociais e cívicas:

- Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías.
- Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións.
- Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive.
- Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto.

6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:

- Crear deseños melódicos propios.
- Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais.
- Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos.
- Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza,

	<p>responsabilidade, autocrítica e autoestima.</p> <p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais. - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo. 	
Procedementos de avaliación	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
Instrumentos de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de ritmos con percusión corporal, textos e instrumentos. • Ditados rítmicos e xogos psicomotrices de apreciación rítmica. • Improvisación e interpretación de esquemas melódicos con fórmulas de pregunta-resposta. • Improvisación de esquemas harmónicos sobre os graos de tónica, dominante e subdominante. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Representación visual dos distintos tipos de textura musical. • Construción de escalas maiores e menores, e de acordes tríada en estado fundamental. • Audición de obras de diversos estilos para recoñecer a evolución dos principais elementos musicais. • Desenvolvemento das habilidades relacionadas coa interpretación e a creación musical para favorecer a autoconfianza, a conciencia das súas propias posibilidades e a práctica de actitudes abertas, desinhibidas e respectuosas.
--	--

Unidade didáctica 7: A estrutura da música: a forma musical		Temporalización: 3º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • A forma musical Principios de construción formal: repetición e contraste A representación da forma • Tipos de formas musicais Clasificación xeral Formas da música vocal Formas da música instrumental As formas simples • Evolución das formas musicais 	
Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender os conceptos básicos relativos á forma musical e utilizar a linguaxe técnica apropiada para describir procesos musicais e ampliar as súas posibilidades de expresión. • Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes (gráfico, corporal ou verbal) os principais elementos relacionados coa estruturación musical. • Coñecer as principais formas da música vocal e instrumental e a súa evolución na historia. • Recoñecer estruturas formais simples utilizando os códigos de representación apropiados. • Elaborar composicións sinxelas combinando seccións de repetición e contraste. • Participar na interpretación en grupo dunha peza vocal, instrumental ou coreográfica adecuando a propia interpretación á do conxunto e asumindo distintos roles. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Ler distintos tipos de partituras como apoio ás tarefas de interpretación e audición. 						
Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliáveis	<ul style="list-style-type: none"> • Representa mediante letras e musicogramas a estrutura formal dunha obra musical. • Recoñece en audición os distintos procedementos de repetición e contraste. • Escucha unha ampla variedade de obras apreciando o seu valor como fonte de coñecemento e enriquecemento cultural e persoal. • Aprecia na audición de distintas obras o traballo relativo aos principais procedementos de estruturación musical. • Recoñece as principais formas da música vocal e instrumental. • Recoñece os principais tipos de formas simples nas audicións seleccionadas. • Elabora composicións sinxelas utilizando os principais procedementos de construción formal. • Desenvolve as técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e expresión musical, tanto individuais como en grupo. • Participa nas actividades musicais coa disposición adecuada para a superación de dificultades e para o enriquecemento do grupo. 						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos 						

de autor.

- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información.

- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa.

4 Competencia aprender a aprender:

- Practicar a lectura de notas.

- Analizar intervalos.

- Resolver un crucigrama con definicións musicais.

- Comparar diferentes audicións.

- Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma.

- Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe.

5 Competencias sociais e cívicas:

- Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías.

- Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións.

- Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive.

- Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto.

6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:

- Crear deseños melódicos propios.

- Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais.

- Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos.

- Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima.

7 Conciencia e expresións culturais:

- Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais.

- Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos.

- Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos

	<p>de forma creativa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo. 	
Procedementos de avaliación	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
Instrumentos de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Improvisación de frases musicais organizadas en estruturas de 4 e 8 compases. • Xogos de improvisación alternando distintas respostas baseadas na repetición ou o contraste respecto ao modelo dado. • Elaboración de musicogramas para facilitar a análise formal dunha obra musical. • Utilización de cartóns individuais (A, B, C, A1, A2, etc.) para afianzar o recoñecemento en audición das principais formas simples. • Audición de obras de diversos estilos para recoñecer a evolución das principais formas musicais. • Desenvolvemento das habilidades relacionadas coa interpretación e a creación musical para favorecer a autoconfianza, a conciencia das súas propias posibilidades e a práctica de 	

	actitudes abertas, desinhibidas e respectuosas
--	--

Unidade didáctica 8: O contido e a función da música: o xénero musical	Temporalización: 3º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Clasificación dos xéneros musicais <ul style="list-style-type: none"> Segundo a función da música Segundo o público ao que vai dirixida Segundo o contido e a maneira de expoñelo • Música culta <ul style="list-style-type: none"> Idade Media Renacemento Barroco Clasicismo Romanticismo Séculos XX e XXI • Música popular <ul style="list-style-type: none"> Música tradicional Música popular urbana • A música para o teatro e o cinema <ul style="list-style-type: none"> A música para o teatro A música para o cinema
Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer auditivamente e determinar a época ou cultura á que pertencen as obras musicais traballadas previamente, interesándose por ampliar as súas preferencias. • Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes (gráfico, corporal, verbal) os principais elementos e formas de organización musical dunha obra interpretada en vivo ou gravada. • Comunicar aos demais xuízos persoais acerca da música escoitada utilizando a terminoloxía adecuada. • Utilizar con autonomía distintas fontes de información e recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da música e a realización de sinxelas producións musicais. • Recoñecer a evolución dos principais xéneros musicais explicando a súa función e contido. • Participar na interpretación en grupo dunha peza vocal, instrumental ou coreográfica adecuando a propia interpretación á

	<p>do conxunto e asumindo distintos roles.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ler distintos tipos de partituras como apoio ás tarefas de interpretación e audición. 						
<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliábeis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sabe identificar a que rexión pertencen diferentes obras. • Fai traballo de campo con cancións tradicionais. • Relaciona compositores cinematográficos con bandas sonoras. • Crea e interpreta unha banda sonora • Escucha unha ampla variedade de obras apreciando o seu valor como fonte de coñecemento e enriquecemento cultural e persoal. • Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto. • Comprende e apreciar as relacións entre a linguaxe musical e outras linguaxes, así como a función e o significado da música en diferentes producións e medios. • Elabora xuízos e criterios persoais, mediante unha análise crítica, dos diferentes usos sociais da música, aplicándoos a situacións cotiás e valorando a contribución da música á vida persoal e á da comunidade. • Desenvolve as técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e expresión musical, tanto individuais como en grupo. • Participa nas actividades musicais coa disposición adecuada para a superación de dificultades e para o enriquecemento do grupo. 						
<p>COMPETENCIAS CLAVE</p>	<p>1 CCL</p>	<p>2 CMCT</p>	<p>3 CD</p>	<p>4 CPAA</p>	<p>5 CSC</p>	<p>6 SIE</p>	<p>7 CEC</p>
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. 						

3 Competencia dixital:

- Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música.
- Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor.
- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información.
- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa.

4 Competencia aprender a aprender:

- Practicar a lectura de notas.
- Analizar intervalos.
- Resolver un crucigrama con definicións musicais.
- Comparar diferentes audicións.
- Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma.
- Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe.

5 Competencias sociais e cívicas:

- Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías.
- Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións.
- Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive.
- Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto.

6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:

- Crear deseños melódicos propios.
- Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais.
- Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos.
- Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima.

7 Conciencia e expresións culturais:

- Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais.

	<ul style="list-style-type: none"> - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo. 	
Procedimient os de avaliación	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
Instrumento s de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura e elaboración de textos variados sobre as distintas funcións sociais da música. • Análise e redacción de críticas musicais sobre a función e o significado da música en diferentes producións e medios de comunicación. • Utilización dos recursos tecnolóxicos dispoñibles para o estudo da música e a realización de producións audiovisuais sinxelas. • Elaboración de efectos sonoros e composicións sinxelas partindo de diferentes contidos textuais e gráficos. • Desenvolvemento das habilidades relacionadas coa interpretación e a creación musical para favorecer a autoconfianza, a conciencia das súas propias posibilidades e a práctica de actitudes abertas, 	

	desinhibidas e respectuosas.
--	------------------------------

10.- Índice das unidades didácticas de 3º curso da ESO

Para cumprir co currículo básico do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte máis o completado polas distintas Comunidades Autónomas, establécese un curso escolar de Música distribuído nas seguintes oito unidades didácticas:

Unidade 1: Antigüedad e Idade Media
Unidade 2: Renacemento
Unidade 3: Barroco
Unidade 4: Clasicismo
Unidade 5: Romanticismo
Unidade 6: Século XX
Unidade 7: Música e Novas tecnoloxías

11.- Temporalización das unidades didácticas 3º curso da ESO

Unidade 1: Antigüedad e Idade Media	Primeiro trimestre	4 semanas
Unidade 2: Renacimiento		4 semanas
Unidade 3: Barroco		5 semanas
Unidade 4: Clasicismo	Segundo trimestre	5 semanas
Unidade 5: Romanticismo		6 semanas
Unidade 6: Século xx	Terceiro trimestre	5 semanas
Unidade 7: Música e Novas tecnoloxías		6 semanas

12.- Programación de aula das Unidades Didácticas de 3º da ESO

Unidade didáctica 1: Antigüedad e Idade Media	Temporalización: 1º trimestre
<p>Contidos da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grecia <p>A orixe divina da música</p> <p>Características da música en Grecia</p> <p>A música na educación</p> <ul style="list-style-type: none"> • Idade Media <p>Música vocal relixiosa: o Canto Gregoriano</p> <p>Música vocal profana: Trobadores e Xogres</p> <p>Nacemento da polifonía</p> <ul style="list-style-type: none"> • A danza na Antigüedad e a Idade Media • A Idade Media en España <p>Música vogal relixiosa</p> <p>Música vocal profana</p> <p>A polifonía</p>
<p>Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer auditivamente a época e o estilo ao que pertencen as obras musicais previamente traballadas na aula, interesándose por ampliar as súas preferencias. • Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes, as principais características e trazos estilísticos máis significativos das obras interpretadas ou escoitadas, situándoas no seu contexto cultural. • Identificar os principais xéneros e formas musicais do período estudado e os seus compositores máis representativos. • Comunicar aos demais xuízos persoais acerca da música escoitada utilizando a terminoloxía adecuada. • Participar na interpretación de pezas vocais, instrumentais ou coreográficas con actitude aberta, tolerante e activa, asumindo distintos roles. • Ler distintos tipos de partituras no contexto das actividades da aula como apoio ás tarefas de interpretación e audición.
<p>Indicadores de logro dos estándares de</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Escoita obras do repertorio máis significativo da música na Antigüedad e a Idade Media apreciando o seu valor como fonte de coñecemento e enriquecemento cultural e persoal, interesándose

aprendizaxe avaliáveis	<p>por ampliar e diversificar as súas preferencias musicais.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifica as escalas, o ámbito melódico e os instrumentos de obras musicais. • Coñece os principais xéneros e formas musicais dos períodos estudados, así como os compositores máis representativos. • Recoñece as principais características das obras musicais traballadas como exemplos da creación artística e o patrimonio cultural aplicando a terminoloxía apropiada para describilas e valoralas criticamente. • Comprende e aprecia as relacións entre a linguaxe musical e outros ámbitos do coñecemento, así como a función e o significado da música nos contextos estudados. • Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información (medios audiovisuais, Internet, textos, partituras) para o coñecemento e goce da música. • Desenvolve as distintas técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e creación musical, tanto individuais como en grupo. • Participa no desenvolvemento das actividades musicais con respecto e disposición para superar prexuízos e estereotipos, tomando conciencia, como membro do grupo, do enriquecemento que se produce coas achegas dos demais. 						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos 						

de autor.

- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información.

- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa.

4 Competencia aprender a aprender:

- Practicar a lectura de notas.

- Analizar intervalos.

- Resolver un crucigrama con definicións musicais.

- Comparar diferentes audicións.

- Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma.

- Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe.

5 Competencias sociais e cívicas:

- Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías.

- Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións.

- Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive.

- Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto.

6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:

- Crear deseños melódicos propios.

- Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais.

- Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos.

- Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima.

7 Conciencia e expresións culturais:

- Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais.

- Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos.

- Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos

	<p>de forma creativa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo. 	
Procedementos de avaliación	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
Instrumentos de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros en la realización de las pruebas o actividades escritas. - Porcentajes de notas de dichas pruebas. - Número de sesiones realizadas con las NNTT. - Número de trabajos presentados. - Número de incidencias y anécdotas en el comportamiento del alumno en clase, incluyendo faltas de asistencia y puntualidad. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orales, participación en clase, presentación e interés en la elaboración de tareas.</p> <p>En el control de las tareas diarias se debe observar si están bien, mal, lo entiende o no lo entiende por medio del análisis del cuaderno o trabajos del alumno.</p>
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Investigacións e traballos sobre fontes literarias, históricas e artísticas relacionadas cos períodos estudados. • Elaboración de mapas históricos situando no seu contexto as distintas producións musicais e relacionándoas con outras manifestacións artísticas. • Análise de partituras e elaboración de musicogramas e esquemas para localizar os elementos formais e estilísticos das obras propostas. • Elaboración de composicións sinxelas utilizando os elementos da linguaxe musical característicos do estilo traballado. • Comparación e valoración de fragmentos musicais doutros estilos e épocas para advertir as diferenzas máis significativas. 	

Unidade didáctica 2: Renacimiento	Temporalización: 1º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Música vocal relixiosa • Música vocal profana • Música instrumental <ul style="list-style-type: none"> Formas instrumentais Os instrumentos • A danza no Renacemento • O Renacemento en España <ul style="list-style-type: none"> Música vocal relixiosa Música vocal profana Música instrumental
Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer auditivamente a época e o estilo ao que pertencen as obras musicais previamente traballadas na aula, interesándose por ampliar as súas preferencias. • Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes, as principais características e trazos estilísticos máis significativos das obras interpretadas ou escoitadas, situándoas no seu contexto cultural. • Identificar os principais xéneros e formas musicais do período estudado e os seus compositores máis representativos. • Comunicar aos demais xuízos persoais acerca da música escoitada utilizando a terminoloxía adecuada. • Participar na interpretación de pezas vocais, instrumentais ou coreográficas con actitude aberta, tolerante e activa, asumindo distintos roles. • Ler distintos tipos de partituras no contexto das actividades da aula como apoio ás tarefas de interpretación e audición.
Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliábles	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece e valora os principais instrumentos do Renacemento.. • Escoita obras do repertorio máis significativo da música no Renacemento apreciando o seu valor como fonte de coñecemento e enriquecemento cultural e persoal, interesándose por ampliar e diversificar as súas preferencias musicais. • Coñece os principais xéneros e formas musicais do Renacemento, así como os seus compositores máis representativos. • Recoñece as principais características das obras musicais traballadas como exemplos da creación artística e o patrimonio cultural aplicando a terminoloxía apropiada para describilas e

	<p>valoralas críticamente.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aprecia as relacións entre a linguaxe musical e outros ámbitos do coñecemento, así como a función e o significado da música nos contextos estudados. • Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información (medios audiovisuais, Internet, textos, partituras) para o coñecemento e goce da música. • Desenvolve as distintas técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e creación musical, tanto individuais como en grupo. • Participa no desenvolvemento das actividades musicais con respecto e disposición para superar prexuízos e estereotipos, tomando conciencia, como membro do grupo, do enriquecemento que se produce coas achegas dos demais. 						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa. <p>4 Competencia aprender a aprender:</p>							

- Practicar a lectura de notas.
- Analizar intervalos.
- Resolver un crucigrama con definicións musicais.
- Comparar diferentes audicións.
- Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma.
- Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe.

5 Competencias sociais e cívicas:

- Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías.
- Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións.
- Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive.
- Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto.

6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:

- Crear deseños melódicos propios.
- Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais.
- Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos.
- Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima.

7 Conciencia e expresións culturais:

- Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais.
- Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos.
- Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa.
- Estimular a imaxinación e a creatividade.
- Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen.
- Participar nas actividades de interpretación en grupo.

Procedementos de avaliación	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
Instrumentos de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Investigacións e traballos sobre fontes literarias, históricas e artísticas relacionadas cos períodos estudados. • Elaboración de mapas históricos situando no seu contexto as distintas producións musicais e relacionándoas con outras manifestacións artísticas. • Análise de partituras e elaboración de musicogramas e esquemas para localizar os elementos formais e estilísticos das obras propostas. • Elaboración de composicións sinxelas utilizando os elementos da linguaxe musical característicos do estilo traballado. • Comparación e valoración de fragmentos musicais doutros estilos e épocas para advertir as diferenzas máis significativas. 	

Unidade didáctica 3: Barroco		Temporalización: 1º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Música vocal profana <ul style="list-style-type: none"> O nacemento da ópera Tipos de ópera • Música vocal relixiosa 	

	<p>A cantata O oratorio A paixón</p> <ul style="list-style-type: none"> • Música instrumental <p>A fuga A suite A sonata O concerto</p> <ul style="list-style-type: none"> • A danza no Barroco O desenvolvemento do ballet: o ballet de cour A danza de sociedade <ul style="list-style-type: none"> • O Barroco en España Música vocal relixiosa Música vocal profana Música instrumental Música escénica
<p>Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analizar as diferentes explicacións dadas, ao longo da historia, para a comprensión dos fenómenos naturais e recoñecer algúns trazos distintivos do traballo científico, en especial o seu carácter de empresa colectiva en continua revisión. • Comprender que o establecemento do carácter universal da gravitación supuxo a ruptura da barreira ceos-Terra, dando paso a unha visión unitaria do universo. • Utilizar a lei da gravitación universal para xustificar a atracción entre calquera obxecto dos que compoñen o universo e para explicar a forza peso, o movemento dos planetas e os satélites artificiais. • Valorar a importancia do estudo da astronomía e da gravitación universal no xurdimento da ciencia moderna.
<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliábles</p>	<ul style="list-style-type: none"> • escoita obras do repertorio máis significativo da música no Barroco apreciando o seu valor como fonte de coñecemento e enriquecemento cultural e persoal, interesándose por ampliar e diversificar as súas preferencias musicais. • Coñece os principais xéneros e formas musicais do Barroco, así como os seus compositores máis representativos. • Recoñece as principais características das obras musicais traballadas como exemplos da creación artística e o patrimonio cultural aplicando a terminoloxía apropiada para describilas e valoralas críticamente.

	<ul style="list-style-type: none"> • Comprende e aprecia as relacións entre a linguaxe musical e outros ámbitos do coñecemento, así como a función e o significado da música nos contextos estudados. • Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información (medios audiovisuais, Internet, textos, partituras) para o coñecemento e goce da música. • Desenvolve as distintas técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e creación musical, tanto individuais como en grupo. • Participa no desenvolvemento das actividades musicais con respecto e disposición para superar prexuízos e estereotipos, tomando conciencia, como membro do grupo, do enriquecemento que se produce coas achegas dos demais. 						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa. <p>4 Competencia aprender a aprender:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Practicar a lectura de notas. 						

	<ul style="list-style-type: none"> - Analizar intervalos. - Resolver un crucigrama con definicións musicais. - Comparar diferentes audicións. - Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma. - Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe. <p>5 Competencias sociais e cívicas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías. - Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións. - Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive. - Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto. <p>6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crear deseños melódicos propios. - Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais. - Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos. - Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima. <p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais. - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo.
<p>Procedementos de avaliación</p>	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p>

	<p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
Instrumentos de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • 	
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Investigacións e traballos sobre fontes literarias, históricas e artísticas relacionadas cos períodos estudados. • Elaboración de mapas históricos situando no seu contexto as distintas producións musicais e relacionándoas con outras manifestacións artísticas. • Análise de partituras e elaboración de musicogramas e esquemas para localizar os elementos formais e estilísticos das obras propostas. • Elaboración de composicións sinxelas utilizando os elementos da linguaxe musical característicos do estilo traballado. • Comparación e valoración de fragmentos musicais doutros estilos e épocas para advertir as diferenzas máis significativas. 	

Unidade didáctica 4: Clasicismo		Temporalización: 2º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Música vocal profana: a ópera clásica <ul style="list-style-type: none"> Ópera seria Ópera bufa 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Música instrumental O esquema sonata Principais formas instrumentais • A danza no Clasicismo O verdadeiro ballet: o ballet d`action A danza de sociedade: o minueto • O Clasicismo en España Música escénica Música instrumental
<p> Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece auditivamente a época e o estilo ao que pertencen as obras musicais previamente traballadas na aula, interesándose por ampliar as súas preferencias. • Identifica e describe, mediante o uso de distintas linguaxes, as principais características e trazos estilísticos máis significativos das obras interpretadas ou escoitadas, situándoas no seu contexto cultural. • Identifica os principais xéneros e formas musicais do Clasicismo e os seus compositores máis representativos. • Comunica aos demais xuízos persoais acerca da música escoitada utilizando a terminoloxía adecuada. • Participa na interpretación de pezas vocais, instrumentais ou coreográficas con actitude aberta, tolerante e activa, asumindo distintos roles. • Le distintos tipos de partituras no contexto das actividades da aula como apoio ás tarefas de interpretación e audición.
<p> Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliables</p>	<ul style="list-style-type: none"> • escoitar obras do repertorio máis significativo da música no Clasicismo apreciando o seu valor como fonte de coñecemento e enriquecemento cultural e persoal, interesándose por ampliar e diversificar as súas preferencias musicais. • Coñecer os principais xéneros e formas musicais do Clasicismo, así como os seus compositores máis representativos. • Recoñecer as principais características das obras musicais traballadas como exemplos da creación artística e o patrimonio cultural aplicando a terminoloxía apropiada para describilas e valoralas criticamente. • Comprender e apreciar as relacións entre a linguaxe musical e outros ámbitos do coñecemento, así como a función e o significado da música nos contextos estudados. • Utilizar de forma autónoma diversas fontes de información (medios audiovisuais, Internet, textos, partituras) para o

	<p>coñecemento e goce da música.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver as distintas técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e creación musical, tanto individuais como en grupo. • Participar no desenvolvemento das actividades musicais con respecto e disposición para superar prexuízos e estereotipos, tomando conciencia, como membro do grupo, do enriquecemento que se produce coas achegas dos demais. 						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa. <p>4 Competencia aprender a aprender:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Practicar a lectura de notas. - Analizar intervalos. - Resolver un crucigrama con definicións musicais. - Comparar diferentes audicións. - Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e 						

	<p>autónoma.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe. <p>5 Competencias sociais e cívicas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías. - Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións. - Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive. - Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto. <p>6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crear deseños melódicos propios. - Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais. - Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos. - Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima. <p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais. - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo.
<p>Procedementos de avaliación</p>	<p>Recogida de datos por análise sistemático do traballo do alumno (cuaderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas a lo largo de la unidad didáctica.</p> <p>Valoración de los trabajos y actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa del progreso del alumno (logros,</p>

	problemas de aprendizaje por medio de hojas de registro individual).	
Instrumentos de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Investigacións e traballos sobre fontes literarias, históricas y artísticas relacionadas con los periodos estudiados. • Elaboración de mapas históricos situando en su contexto las distintas producciones musicales y relacionándolas con otras manifestaciones artísticas. • Análisis de partituras y elaboración de musicogramas y esquemas para localizar los elementos formales y estilísticos de las obras propuestas. • Elaboración de composiciones sencillas utilizando los elementos del lenguaje musical característicos del estilo trabajado. • Comparación y valoración de fragmentos musicales de otros estilos y épocas para advertir las diferencias más significativas. 	

Unidade didáctica 5: Romanticismo		Temporalización: 2º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Grandes formas instrumentais Sinfonía e concerto Música programática • Pequenas formas O lied O piano • A ópera romántica A ópera en Italia 	

	<p>A ópera en Francia A ópera en Alemaña</p> <ul style="list-style-type: none"> • Os nacionalismos • A danza no Romanticismo <p>Os grandes ballets románticos A danza de salón</p> <ul style="list-style-type: none"> • O Romanticismo en España <p>Música instrumental A zarzuela romántica O nacionalismo español</p>
<p>Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer auditivamente a época e o estilo ao que pertencen as obras musicais previamente traballadas na aula, interesándose por ampliar as súas preferencias. • Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes, as principais características e trazos estilísticos máis significativos das obras interpretadas ou escoitadas, situándoas no seu contexto cultural. • Identificar os principais xéneros e formas musicais do período estudado e os seus compositores máis representativos. • Comunicar aos demais xuízos persoais acerca da música escoitada utilizando a terminoloxía adecuada. • Participar na interpretación de pezas vocais, instrumentais ou coreográficas con actitude aberta, tolerante e activa, asumindo distintos roles. • Ler distintos tipos de partituras no contexto das actividades da aula como apoio ás tarefas de interpretación e audición.
<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliábles</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Escoita obras do repertorio máis significativo da música no Romanticismo apreciando o seu valor como fonte de coñecemento e enriquecemento cultural e persoal, interesándose por ampliar e diversificar as súas preferencias musicais. • Coñece os principais xéneros e formas musicais do Romanticismo, así como os seus compositores máis representativos. • Recoñece as principais características das obras musicais traballadas como exemplos da creación artística e o patrimonio cultural aplicando a terminoloxía apropiada para describilas e valoralas críticamente. • Comprende e aprecia as relacións entre a linguaxe musical e outros ámbitos do coñecemento, así como a función e o

	<p>significado da música nos contextos estudados.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información (medios audiovisuais, Internet, textos, partituras) para o coñecemento e goce da música. • Desenvolve as distintas técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e creación musical, tanto individuais como en grupo. • Participa no desenvolvemento das actividades musicais con respecto e disposición para superar prexuízos e estereotipos, tomando conciencia, como membro do grupo, do enriquecemento que se produce coas achegas dos demais. 						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa. <p>4 Competencia aprender a aprender:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Practicar a lectura de notas. - Analizar intervalos. 						

	<ul style="list-style-type: none"> - Resolver un crucigrama con definicións musicais. - Comparar diferentes audicións. - Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma. - Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe. <p>5 Competencias sociais e cívicas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías. - Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións. - Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive. - Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto. <p>6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crear deseños melódicos propios. - Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais. - Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos. - Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima. <p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais. - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo.
<p>Procedementos de avaliación</p>	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p>

	<p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
Instrumentos de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Investigacións e traballos sobre fontes literarias, históricas e artísticas relacionadas cos períodos estudados. • Elaboración de mapas históricos situando no seu contexto as distintas producións musicais e relacionándoas con outras manifestacións artísticas. • Análise de partituras e elaboración de musicogramas e esquemas para localizar os elementos formais e estilísticos das obras propostas. • Elaboración de composicións sinxelas utilizando os elementos da linguaxe musical característicos do estilo traballado. • Comparación e valoración de fragmentos musicais doutros estilos e épocas para advertir as diferenzas máis significativas. 	

Unidade didáctica 6: Século XX		Temporalización: 2º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Evolución <ul style="list-style-type: none"> Impresionismo Expresionismo Nova sonoridad: Stravinsky • Ruptura <ul style="list-style-type: none"> Futurismo 	

	<p>Dadaísmo</p> <p>Dodecafonismo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volta atrás: Neoclasicismo • Novas correntes de vangarda <ul style="list-style-type: none"> Serialismo Música concreta Música electrónica Música electroacústica Música estocástica Electrónica en vivo Música aleatoria • A danza contemporánea <ul style="list-style-type: none"> O desenvolvemento do ballet: os ballets rusos A danza moderna As novas danzas urbanas • O século XX en España <ul style="list-style-type: none"> A xeración do 98 A xeración do 27 ou da República Compositores actuais
<p> criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer auditivamente a época e o estilo ao que pertencen as obras musicais previamente traballadas na aula, interesándose por ampliar as súas preferencias. • Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes, as principais características e trazos estilísticos máis significativos das obras interpretadas ou escoitadas, situándoas no seu contexto cultural. • Identificar as principais correntes musicais do século XX e os seus compositores máis representativos. • Comunicar aos demais xuízos persoais acerca da música escoitada utilizando a terminoloxía adecuada. • Participar na interpretación de pezas vocais, instrumentais ou coreográficas con actitude aberta, tolerante e activa, asumindo distintos roles. • Ler distintos tipos de partituras no contexto das actividades da aula como apoio ás tarefas de interpretación e audición.

<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliábeis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Escoita obras do repertorio máis significativo da música no século XX apreciando o seu valor como fonte de coñecemento e enriquecemento cultural e persoal, interesándose por ampliar e diversificar as súas preferencias musicais. • Coñece as principais correntes musicais do século XX, así como os seus compositores máis representativos. • Recoñece as principais características das obras musicais traballadas como exemplos da creación artística e o patrimonio cultural aplicando a terminoloxía apropiada para describilas e valoralas críticamente. • Comprende e aprecia as relacións entre a linguaxe musical e outros ámbitos do coñecemento, así como a función e o significado da música nos contextos estudados. • Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información (medios audiovisuais, Internet, textos, partituras) para o coñecemento e goce da música. • Desenvolve as distintas técnicas de interpretación (vocal, instrumental e de movemento) e creación musical, tanto individuais como en grupo. • Participa no desenvolvemento das actividades musicais con respecto e disposición para superar prexuízos e estereotipos, tomando conciencia, como membro do grupo, do enriquecemento que se produce coas achegas dos demais. 						
<p>COMPETENCIAS CLAVE</p>	<p>1 CCL</p>	<p>2 CMCT</p>	<p>3 CD</p>	<p>4 CPAA</p>	<p>5 CSC</p>	<p>6 SIE</p>	<p>7 CEC</p>
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. 						

- Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor.

- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información.

- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa.

4 Competencia aprender a aprender:

- Practicar a lectura de notas.

- Analizar intervalos.

- Resolver un crucigrama con definicións musicais.

- Comparar diferentes audicións.

- Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma.

- Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe.

5 Competencias sociais e cívicas:

- Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías.

- Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións.

- Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive.

- Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto.

6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:

- Crear deseños melódicos propios.

- Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais.

- Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos.

- Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima.

7 Conciencia e expresións culturais:

- Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais.

- Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos.

	<ul style="list-style-type: none"> - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo. 	
Procedementos de avaliación	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
Instrumentos de avaliación	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Investigacións e traballos sobre fontes literarias, históricas e artísticas relacionadas cos períodos estudados. • Elaboración de mapas históricos situando no seu contexto as distintas producións musicais e relacionándoas con outras manifestacións artísticas. • Análise de partituras e elaboración de musicogramas e esquemas para localizar os elementos formais e estilísticos das obras propostas. • Elaboración de composicións sinxelas utilizando os elementos da linguaxe musical característicos dalgunha das correntes musicais traballadas. • Comparación e valoración de fragmentos musicais doutros estilos 	

e épocas para advertir as diferenzas máis significativas.

Unidade didáctica 7: Música e Novas tecnoloxías	Temporalización: 3º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Grabación y reproducción del sonido Historia y técnicas de la grabación • Instrumentos electrónicos • Informática musical Componentes básicos del ordenador Aplicaciones de la informática musical • La música en el cine Evolución de la música cinematográfica Relación de la música con la imagen Funciones de la música en el cine Músicas prestadas • La música en la radio y la televisión La radio La televisión Música y publicidad
Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar con autonomías algunhas dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, demostrando un coñecemento básico das técnicas e procedementos necesarios para gravar e reproducir música e para realizar sinxelas producións audiovisuais. • Identificar os principais medios de gravación e reprodución do son e os seus sistemas de funcionamento básico. • Identificar os principais instrumentos electrónicos e manexar as aplicacións máis básicas da informática musical para crear e reproducir estruturas e composicións sinxelas. • Distinguir as funcións da música no cinema e coñecer os principais períodos e compositores na súa evolución. • Caracterizar a función da música nos distintos medios de comunicación e as súas aplicacións na publicidade. • Comunicar aos demais xuízos persoais acerca da música traballada utilizando a terminoloxía adecuada. • Utilizar os seus coñecementos para valorar críticamente a súa contorna musical inmediata e para reflexionar sobre os mecanismos de distribución e consumo. • Participar nas distintas actividades musicais con actitude aberta,

	tolerante e activa, asumindo distintos roles.						
Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliáveis	<ul style="list-style-type: none"> • Distingue as diversas funcións que cumpre a música na nosa sociedade. • Busca e investiga películas con obras clásicas e populares. • Busca información sobre os videoclip máis recentes. Coñece e traballa con software musical • Utiliza a voz, o corpo, obxectos, instrumentos e recursos tecnolóxicos para expresar ideas e sentimentos, enriquecendo as propias posibilidades de comunicación e respectando outras formas distintas de expresión. • Comprende e aprecia as relacións entre a linguaxe musical e outras linguaxes e ámbitos do coñecemento, así como a función e o significado da música en diferentes producións artísticas e audiovisuais e nos medios de comunicación. • Coñece e utiliza diferentes medios audiovisuais e tecnoloxías da información e a comunicación como recursos para a produción musical, valorando a súa contribución ás distintas actividades musicais e á aprendizaxe autónoma da música. • Elabora xuízos e criterios persoais, mediante unha análise crítica dos diferentes usos sociais da música, aplicándoos con autonomía e iniciativa a situacións cotiás e valorando a contribución que a música pode facer á vida persoal e á da comunidade. • Participa no desenvolvemento das actividades musicais con respecto e disposición para superar prexuízos e estereotipos. • Utiliza diversas fontes de información para indagar sobre as novas tendencias, representantes, grupos de música popular etc., e realiza unha revisión crítica das devanditas producións. 						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. 						

- Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio.
- Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son.

3 Competencia dixital:

- Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música.
- Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor.
- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información.
- Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa.

4 Competencia aprender a aprender:

- Practicar a lectura de notas.
- Analizar intervalos.
- Resolver un crucigrama con definicións musicais.
- Comparar diferentes audicións.
- Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma.
- Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe.

5 Competencias sociais e cívicas:

- Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías.
- Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións.
- Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive.
- Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto.

6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:

- Crear deseños melódicos propios.
- Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais.
- Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos.
- Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima.

	<p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais. - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo. 	
<p>Procedementos de avaliación</p>	<p>Recogida de datos por análise sistemático do traballo do alumno (cuaderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas a lo largo de la unidad didáctica.</p> <p>Valoración de los trabajos y actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa del progreso del alumno (logros, problemas de aprendizaje por medio de hojas de registro individual).</p>	
<p>Instrumentos de avaliación</p>	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
<p>Metodoloxía</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Investigacións e comentarios de diversas fontes documentais para analizar a incidencia das novas tecnoloxías aplicadas á música e establecer valoracións propias. • Investigación dos distintos recursos musicais que ofrecen os medios informáticos tanto en aplicacións específicas como en páxinas web. 	

- Análise de bandas sonoras, sintonías, videoclips e anuncios identificando as súas características e funcións.

13.- Contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe en 2º ciclo da ESO (4º curso)

Currículo Básico de Música 4º ESO			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis	
Bloque 1. Interpretación e Creación			
<p>Interpretación de cancións do repertorio musical actual.</p> <p>A composición musical como creación artística.</p> <p>Técnicas, recursos e procedementos compositivos na improvisación, a elaboración de arranxos e a creación de pezas musicais.</p> <p>Planificación, ensaio, interpretación, dirección e avaliación de representacións musicais na aula e noutros espazos e contextos.</p> <p>Identificación e descrición dos ámbitos profesionais relacionados coa música.</p>	1. Ensaiar e interpretar, en pequeno grupo, unha peza vocal ou instrumental ou unha coreografía aprendidas de memoria a través da audición ou observación de gravacións de audio e vídeo ou mediante a lectura de partituras e outros recursos gráficos.	1.1. Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades.	
			1.2. Le partituras como apoio á interpretación.
		2. Participar activamente nalgunhas das tarefas necesarias para a celebración de actividades musicais no centro: planificación, ensaio, interpretación, difusión, etc.	2.1. Interpreta e memoriza un repertorio variado de cancións, pezas instrumentais e danzas cun nivel de complexidade en aumento.
		3. Compoñer unha peza musical utilizando diferentes técnicas e recursos.	3.1. Coñece e utiliza adecuadamente diferentes técnicas, recursos e procedementos compositivos para elaborar arranxos musicais, improvisar e compoñer música.
			3.2. Utiliza con autonomía diferentes recursos informáticos ao servizo da

		creación musical.
	4. Analizar os procesos básicos de creación, edición e difusión musical considerando a intervención de distintos profesionais.	4.1. Coñece e analiza o proceso seguido en distintas producións musicais (discos, programas de radio e televisión, cinema, etc.) e o papel xogado en cada unha das fases do proceso polos diferentes profesionais que interveñen.

Currículo Básico de Música 4º ESO

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
----------	-------------------------	--------------------------------------

Bloque 2. Escoita

<p>A música como un elemento cunha presenza constante na vida das persoas: a audición de música na vida cotiá, nos espectáculos e nos medios audiovisuais</p> <p>Usos e funcións da música na vida cotiá: música artística e funcional.</p> <p>Audición activa de obras musicais facendo fincapé en elementos tales como ritmo, melodía, harmonía, textura, timbre, forma, dinámica, etc.</p> <p>Audición, recoñecemento, análise e comparación de músicas de diferentes xéneros e estilos.</p> <p>Contextualización das obras escoitadas relacionándoas cunha época histórica, estilo, país, etc.</p> <p>Criterios estéticos dunha obra no seu contexto</p>	1. Analizar e describir as principais características de diferentes pezas musicais apoiándose na audición e no uso de documentos como partituras, textos ou musicogramas.	<p>1.1. Analiza e comenta as obras musicais propostas, axudándose de diversas fontes documentais.</p> <p>1.2. Le partituras como apoio á audición.</p>
	2. Expoñer de forma crítica a opinión persoal respecto de distintas músicas e eventos musicais, argumentándoa en relación coa información obtida en distintas fontes: libros, publicidade, programas de concertos, críticas, etc.	2.1. Analiza críticas musicais e utiliza un vocabulario apropiado para a elaboración de críticas orais e escritas sobre a música escoitada.
	3. Utilizar a terminoloxía adecuada na análise de obras e situacións musicais.	3.1. Utiliza con rigor un vocabulario adecuado para describir a música.
	4. Recoñecer auditivamente, clasificar, situar no tempo e no espazo e determinar a época ou cultura e estilo das distintas obras	<p>4.1. Recoñece e compara os trazos distintivos de obras musicais e descríbeos utilizando unha terminoloxía adecuada.</p> <p>4.2. Sitúa a obra musical</p>

<p>histórico, aplicados á audición.</p> <p>Músicas de Europa. Músicas doutros continentes.</p> <p>Fontes de información para obter referencias sobre músicas de diferentes épocas e culturas, incluídas as actuais, e sobre a oferta de concertos e outras manifestacións musicais en vivo e divulgadas a través dos medios de comunicación.</p> <p>A música nos medios de comunicación.</p> <p>Factores que inflúen nas preferencias e as modas musicais.</p> <p>A crítica como medio de información e valoración do feito musical.</p> <p>Interese, respecto e curiosidade pola diversidade de propostas musicais, así como polos gustos musicais doutras persoas.</p>	<p>musicais escoitadas previamente na aula, mostrando apertura e respecto polas novas propostas musicais e interesándose por ampliar as súas preferencias.</p>	<p>nas coordenadas de espazo e tempo.</p>
	<p>5. Distinguir as diversas funcións que cumpre a música na nosa sociedade, atendendo a diversas variables: intención de uso, estrutura formal, medio de difusión utilizado.</p>	<p>4.3. Mostra interese, respecto e curiosidade pola diversidade de propostas musicais, así como polos gustos musicais doutras persoas.</p>
	<p>6. Explicar algunhas das funcións que cumpre a música na vida das persoas e na sociedade.</p>	<p>5.1. Mostra unha actitude crítica ante o papel dos medios de comunicación na difusión e promoción da música.</p> <p>6.1. Coñece e explica o papel da música en situacións e contextos diversos: actos da vida cotiá, espectáculos, medios de comunicación, etc.</p>

Currículo Básico de Música de Música4º ESO		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeles
Bloque 3. Contextos musicais e culturais		
<p>A orixe da música popular urbana: o salón, o teatro e as variedades.</p> <p>O jazz: orixe, evolución e difusión.</p> <p>Movimentos da música</p>	<p>1. Apreciar a importancia patrimonial da música española e comprender o valor de conserva-la e transmitila.</p>	<p>1.1. Mostra interese por coñecer o patrimonio musical español.</p>
		<p>1.2. Coñece os testemuños máis importantes do patrimonio musical español situándoos no seu contexto</p>

<p>popular urbana actual.</p> <p>A música popular xuvenil: aspectos estéticos e sociolóxicos.</p> <p>A música española: música culta e música tradicional. A música na España medieval e renacentista.</p> <p>O Barroco: teatro musical, música relixiosa e civil.</p> <p>Música e sociedade decimonónica.</p> <p>A música española nos séculos XX e XXI.</p>		histórico e social.
	2. Coñecer a existencia doutras manifestacións musicais e consideralas como fonte de enriquecemento cultural.	<p>2.1. Analiza a través da audición músicas de distintos lugares do mundo, identificando as súas características fundamentais.</p> <p>2.2. Recoñece as características básicas da música española e da música popular urbana.</p>
	3. Relacionar a música con outras manifestacións artísticas.	3.1. Elabora traballos nos que establece sinerxias entre a música e outras manifestacións artísticas.
	4. Coñecer os principais grupos e tendencias da música popular actual.	<p>4.1. Realiza traballos e exposicións ao resto do grupo sobre a evolución da música popular.</p> <p>4.2. Utiliza os recursos das novas tecnoloxías para expoñer os contidos de maneira clara.</p>

Currículo Básico de Música 4º ESO		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
Bloque 4. Música e Tecnoloxías		
<p>O papel das tecnoloxías na música.</p> <p>Transformación de valores, hábitos, consumo e gusto musical como consecuencia dos avances tecnolóxicos das últimas décadas.</p> <p>Utilización de dispositivos electrónicos, recursos da internet e software musical</p>	1. Valorar o papel das tecnoloxías na formación musical.	<p>1.1. Selecciona recursos tecnolóxicos para diferentes aplicacións musicais.</p> <p>1.2. Comprende a transformación de valores, hábitos, consumo e gusto musical como consecuencia dos avances tecnolóxicos.</p>
	2. Aplicar as diferentes técnicas de gravación,	2.1. Manexa as técnicas básicas necesarias para a

<p>de distintas características para o adestramento auditivo, escóitaa, a interpretación e a creación musical.</p>	<p>analóxica e dixital, para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais.</p>	<p>elaboración dun produto audiovisual.</p>
<p>A gravación audiovisual. O Disco. Procesos de gravación, edición e difusión. Gravación de maquetas musicais, vídeos musicais e actividades en clase.</p>	<p>3. Sonorizar unha secuencia de imaxes fixas ou en movemento utilizando diferentes recursos informáticos.</p>	<p>3.1. Sabe buscar e seleccionar fragmentos musicais adecuados para sonorizar secuencias de imaxes.</p>
<p>Evolución do son gravado. Sistemas de gravación: analóxico e dixital. Evolución das técnicas de gravación e reprodución do son.</p>	<p>4. Caracterizar a función da música nos distintos medios de comunicación: radio, televisión, cinema e as súas aplicacións na publicidade, videoxogos e outras aplicacións tecnolóxicas.</p>	<p>3.2. Sonoriza imaxes fixas e en movemento mediante a selección de músicas preexistentes ou a creación de bandas sonoras orixinais.</p>
<p>Análise das funcións da música en distintas producións audiovisuais: publicidade, televisión, cinema, videoxogos, etc. A Radio e a Televisión: estudos de gravación, difusión, medios técnicos e profesionais.</p>	<p>5. Coñecer as posibilidades das tecnoloxías aplicadas á música, utilizándoas con autonomía</p>	<p>4.1. Utiliza con autonomía as fontes de información e os procedementos apropiados para indagar e elaborar traballos relacionados coa función da música nos medios de comunicación.</p>
<p>Principais cadeas de radio e televisión en España cunha programación específica sobre música.</p>	<p>Sonorización de imaxes fixas e en movemento mediante a selección de músicas preexistentes ou a creación de bandas sonoras orixinais.</p>	<p>5.1. Mostra interese por coñecer as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías como ferramentas para a actividade musical.</p>
<p>Utilización dos medios audiovisuais e as tecnoloxías da información e a comunicación como recursos para a creación, a interpretación, o rexistro e a difusión de producións sonoras e audiovisuais.</p>	<p>5.2. Coñece e consulta fontes de información impresa ou dixital para resolver dúbidas e para avanzar na aprendizaxe autónoma.</p>	<p>5.3. Utiliza a información de maneira crítica, obtida de distintos medios e pode utilizala e transmitila utilizando distintos soportes.</p>

As redes sociais e a música. Contornas virtuais de aprendizaxe. Aplicacións de páxinas web para a aprendizaxe musical.		5.4. Coñece e cumpre as normas establecidas para realizar as diferentes actividades da aula.
--	--	--

14.- Índice das unidades didácticas de 4º curso da ESO

Para cumprir co currículo básico do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte máis o completado polas distintas Comunidades Autónomas, establécese un curso escolar de Música distribuído no seguintes catro unidades didácticas:

Unidade 1: Música e tecnoloxía
Unidade 2: A música no cinema e os videoxogos
Unidade 3: Música e medios de comunicación
Unidade 4: Música popular urbana

15.- Temporalización das unidades didácticas 4º curso da ESO

Unidade 1: Música e tecnoloxía Con esta unidade trabállase moi ben o software musical Audacity.	Primeiro trimestre	7-8 semanas
Unidade 2: A música no cinema e os videoxogos		7-8 semanas
Unidade 3: Música e medios de comunicación	Segundo trimestre	7-8 semanas
Unidade 4: Música popular urbana	Terceiro trimestre	11-12 semanas

16.- Programación de aula das Unidades Didácticas de 4º da ESO

Unidade didáctica 1: Música e tecnoloxía	Temporalización: 1º trimestre
<p>Contidos da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Historia da gravación e reprodución do son <ul style="list-style-type: none"> 1ª etapa: reprodución mecánica do son 2ª etapa: gravación e reprodución mecánica do son 3ª etapa: gravación e reprodución eléctrica do son 4ª etapa: gravación e reprodución dixital do son • Funcionamento básico dos principais sistemas de son <ul style="list-style-type: none"> Sistemas de son analóxicos Sistemas de son dixitais • Instrumentos electrónicos <ul style="list-style-type: none"> Instrumentos pioneiros Instrumentos actuais • Música electrónica <ul style="list-style-type: none"> Correntes da música electrónica • Informática musical <ul style="list-style-type: none"> Funcionamento e compoñentes do computador Aplicacións da informática musical A música na internet
<p>Criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Valorar o papel das novas tecnoloxías na creación e reprodución da música. • Identificar os principais medios de gravación e reprodución do son e os seus sistemas de funcionamento básico. • Valorar o papel das tecnoloxías na formación musical. • Aplicar as diferentes técnicas de gravación, analóxica e dixital, para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. • Coñecer as posibilidades das tecnoloxías aplicadas á música, utilizándoas con autonomía. • Utilizar a terminoloxía adecuada na análise de obras e situacións musicais, consultando as fontes documentais necesarias. • Identificar os principais instrumentos e estilos da música electrónica, recoñecendo en audición os seus trazos máis significativos.

	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar as aplicacións máis básicas da informática musical para crear e reproducir estruturas e composicións musicais sinxelas. • Analizar os procesos de produción musical valorando a intervención dos distintos profesionais. • Participar activamente nas tarefas musicais realizadas consolidando as técnicas interpretativas básicas, e os hábitos de respecto e disciplina necesarios para o seu desenvolvemento.
<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliáveis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mostra interese por coñecer as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías como ferramentas para a actividade musical. • Coñece e consulta fontes de información impresa ou dixital para resolver dúbidas e para avanzar na aprendizaxe autónoma. • Utiliza a información de maneira crítica, obtena de distintos medios e pode utilizala e transmitila utilizando distintos soportes. • Coñece e cumpre as normas establecidas para realizar as diferentes actividades da aula. • Utiliza con autonomía diferentes recursos informáticos ao servizo da creación musical. • Selecciona recursos tecnolóxicos para diferentes aplicacións musicais. • Comprende a transformación de valores, hábitos, consumo e gusto musical como consecuencia dos avances tecnolóxicos. • Coñece os principais medios de gravación e reprodución do son atendendo á súa evolución técnica e os seus sistemas de funcionamento básico. • Aprecia e analiza a influencia dos sistemas de gravación do son na difusión da música. • Coñece os principais instrumentos electrónicos e a súa evolución histórica, identificándoos en audición e valorando a súa contribución nos novos estilos de interpretación e composición musical. • Recoñece os principais estilos da música electrónica valorando as súas obras como fonte de enriquecemento cultural para favorecer a ampliación dos seus gustos musicais. • Coñece os compoñentes básicos do computador e as aplicacións máis usuais da informática musical. • Utiliza as fontes de información musical (partituras, textos, materiais audiovisuais e informáticos) para o coñecemento e apreciación da música. • Utiliza as novas tecnoloxías como recursos para a produción musical valorando a súa contribución ás actividades musicais e á aprendizaxe autónoma da música.

COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa. <p>4 Competencia aprender a aprender:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Practicar a lectura de notas. - Analizar intervalos. - Resolver un crucigrama con definicións musicais. - Comparar diferentes audicións. - Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma. - Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe. <p>5 Competencias sociais e cívicas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías. - Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas 						

	<p>propias, valorar a dos demais e coordinar as accións.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive. - Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto. <p>6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crear deseños melódicos propios. - Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais. - Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos. - Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima. <p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais. - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo. 	
<p>Procedementos de avaliación</p>	<p>Recogida de datos por análise sistemático do traballo do alumno (cuaderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas a lo largo de la unidad didáctica.</p> <p>Valoración de los trabajos y actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa del progreso del alumno (logros, problemas de aprendizaje por medio de hojas de registro individual).</p>	
<p>Instrumentos de avaliación</p>	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Audición de fragmentos musicais en diferentes sistemas e soportes de gravación comparando as súas características técnicas e niveis de calidade. • Comentario de textos e outras fontes documentais para analizar a incidencia das novas tecnoloxías aplicadas á música e establecer valoracións propias. • Elaboración de fichas ou esquemas que recollan o funcionamento básico dos principais sistemas de gravación e reprodución do son. • Audición de diferentes fragmentos de música electrónica identificando os seus trazos estilísticos principais e as súas características técnicas. • Realizar valoracións persoais sobre as achegas dos diferentes instrumentos e estilos da música electrónica na música actual, culta e popular. • Investigar os recursos musicais que ofrecen os medios informáticos, tanto en aplicacións musicais específicas como en páxinas web. • Traballar con aplicacións informáticas básicas para realizar arranxos, acompañamentos ou pequenas composicións musicais. 	

Unidade didáctica 2: A música no cinema e os videoxogos	Temporalización: 1º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • A música no cinema <ul style="list-style-type: none"> Análise da banda sonora musical Funcións da música no cinema • Evolución da música cinematográfica <ul style="list-style-type: none"> O cinema mudo Os inicios do cinema sonoro A época dourada de Hollywood

	<p>As novas influencias</p> <p>O cinema actual</p> <ul style="list-style-type: none"> • Músicas prestadas <p>A música clásica no cinema</p> <p>A música popular no cinema</p> <p>Elementos para a análise da banda sonora musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • A música nos videoxogos <p>Evolución da música nos videoxogos</p> <p>Compositores de música para videoxogos</p> <p>Funcións da música nos videoxogos</p>
<p> criterios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diferenciar os principais períodos e compositores na evolución da música cinematográfica. • Explicar as funcións que cumpre a música na súa relación coa imaxe e ao servizo da narración cinematográfica. • Utilizar a terminoloxía adecuada na análise de obras e situacións musicais, consultando as fontes documentais necesarias. • Analizar e valorar a importancia da música nas producións audiovisuais e expoñer de forma crítica a súa opinión persoal. • Manexar as aplicacións máis básicas da informática musical para sonorizar secuencias de imaxes fixas ou en movemento. • Analizar os procesos de produción musical valorando a intervención dos distintos profesionais. • Participar activamente nas tarefas musicais realizadas consolidando as técnicas interpretativas básicas, e os hábitos de respecto e disciplina necesarios para o seu desenvolvemento.
<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliables</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece os principais elementos da banda sonora e as funcións que cumpre a música dentro da acción cinematográfica. • Recoñece os principais períodos na evolución da música cinematográfica e os seus compositores máis representativos. • Coñece a evolución da música nos videoxogos e os seus compositores máis representativos. • Recoñece as distintas funcións que cumpre a música e os diversos efectos sonoros no desenvolvemento dos videoxogos e a súa influencia sobre o xogador. • Recoñece os elementos básicos da linguaxe musical e apreciar as súas relacións coa linguaxe visual e o seu significado en producións audiovisuais. • Utiliza as fontes de información musical (partituras, textos, materiais audiovisuais e informáticos) para o coñecemento e

	<p>apreciación da música.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utiliza as novas tecnoloxías como recursos para a produción musical valorando a súa contribución ás actividades musicais e á aprendizaxe autónoma da música. • Participa na organización e realización de actividades musicais con respecto e disposición positiva, e valorando o enriquecemento que se produce coas achegas dos demais. 						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa. <p>4 Competencia aprender a aprender:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Practicar a lectura de notas. - Analizar intervalos. - Resolver un crucigrama con definicións musicais. - Comparar diferentes audicións. - Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma. 						

	<ul style="list-style-type: none"> - Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe. <p>5 Competencias sociais e cívicas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías. - Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións. - Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive. - Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto. <p>6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crear deseños melódicos propios. - Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais. - Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos. - Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima. <p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais. - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo.
<p>Procedementos de avaliación</p>	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>

Instrumentos de avaliación	Indicador (Cuantificable, numérico) Resultados en probas escritas: - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade.	Evidencia (Observable) Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas. No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.
-----------------------------------	---	---

Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Visionado de fragmentos de películas e musicais analizando a función da música e a súa relación coa imaxe. • Utilización de fontes documentais, informáticas e audiovisuais para profundar no estudo da música e a súa función no cinema e os videoxogos. • Visionado de fragmentos de películas modificando as súas bandas sonoras (silenciándoas ou cambiándoas por outras músicas) para valorar a súa función narrativa e expresiva. • Manexo de distintos videoxogos para analizar a influencia dos diversos efectos de son e da música no desenvolvemento da partida e nas emocións do xogador. • Audición dos fragmentos musicais seleccionados analizando os seus principais trazos e as súas intencións expresivas. • Interpretación das pezas musicais propostas coidando a sonoridad do conxunto. • Utilización do programa Windows Movie Maker para sonorizar imaxes fixas e en movemento.
--------------------	---

Unidade didáctica 3: Música e medios de comunicación		Temporalización: 1º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • A radio Características da radio A música na radio • A televisión Características da televisión 	

	<p>A imaxe na televisión A música na televisión</p> <ul style="list-style-type: none"> • A publicidade <p>Historia da publicidade Características da publicidade Formatos comerciais Música e publicidade Funcións da música na publicidade</p>
<p>Critérios específicos para a avaliación da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer os principais elementos que definen a radio e a televisión como medios de comunicación de masas e as características da linguaxe musical que utilizan. • Distinguir as diversas funcións que cumpre a música na nosa sociedade atendendo á súa difusión nos medios de comunicación e as súas intencións de uso na publicidade. • Analizar os procesos de produción musical valorando a intervención dos distintos profesionais. • Utilizar a terminoloxía adecuada na análise de obras e situacións musicais para extraer os seus principais características e funcións. • Manexar as aplicacións máis básicas da informática musical para sonorizar secuencias de imaxes fixas ou en movemento. • Analizar os procesos de produción musical valorando a intervención dos distintos profesionais. • Participar activamente nas tarefas musicais realizadas consolidando as técnicas interpretativas básicas, e os hábitos de respecto e disciplina necesarios para o seu desenvolvemento.
<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliáveis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Valora o papel da música como un compoñente esencial nos medios de comunicación. • Coñece as principais características da radio e analizar algunhas das funcións que cumpre a música no medio radiofónico. • Coñece as principais características da televisión e analizar as funcións que cumpre a música nas diferentes producións televisivas. • Reflexiona sobre o consumo musical imposto polos medios de comunicación e valorar críticamente a función da música na publicidade. • Utiliza as fontes de información musical (partituras, textos, materiais audiovisuais e informáticos) para o coñecemento e apreciación da música. • Utiliza as novas tecnoloxías como recursos para a produción

	<p>musical valorando a súa contribución ás actividades musicais e á aprendizaxe autónoma da música.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participa na organización e realización de actividades musicais con respecto e disposición positiva, e valorando o enriquecemento que se produce coas achegas dos demais. 						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa. <p>4 Competencia aprender a aprender:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Practicar a lectura de notas. - Analizar intervalos. 						

	<ul style="list-style-type: none"> - Resolver un crucigrama con definicións musicais. - Comparar diferentes audicións. - Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma. - Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe. <p>5 Competencias sociais e cívicas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías. - Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións. - Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive. - Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto. <p>6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crear deseños melódicos propios. - Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais. - Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos. - Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima. <p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais. - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo.
<p>Procedimien tos de avaliación</p>	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p>

	Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).	
Instrumentos de avaliación	Indicador (Cuantificable, numérico) Resultados en probas escritas: - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade.	Evidencia (Observable) Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas. No control das tarefas diarias débese observar se están ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.
Metodoloxía	<ul style="list-style-type: none"> • Análise de sintonías radiofónicas e televisivas, videoclips, anuncios, etc., identificando os seus trazos característicos. • Utilización de fontes documentais, informáticas e audiovisuais para profundar no estudo da música e a súa función nos medios de comunicación. • Investigación dos usos e funcións que cumpre a música na publicidade a través do estudo da programación habitual. • Audición dos fragmentos musicais seleccionados analizando os seus principais trazos e as súas intencións expresivas. • Interpretación das pezas musicais propostas coidando a sonoridad do conxunto. • Utilización do programa Windows Movie Maker para sonorizar imaxes fixas e en movemento. 	

Unidade didáctica 4: Música popular urbana		Temporalización: 2º trimestre
Contidos da Unidade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Características xerais • Raíces da música popular urbana <ul style="list-style-type: none"> ○ período de escravitude: cantos de traballo e espirituais ○ blues ○ jazz 	

	<ul style="list-style-type: none"> ○ country ● O nacemento da música pop-rock <ul style="list-style-type: none"> Precedentes ○ rock and roll Tras o rock and roll: música para o final dos 50 ● Década de 1960:a era dourada <ul style="list-style-type: none"> Primeira metade dos anos 60 en Estados Unidos Primeira metade dos anos 60 no Reino Unido Segunda metade dos anos 60 en Estados Unidos Segunda metade dos anos 60 no Reino Unido ● A década de 1970 <ul style="list-style-type: none"> Reacción ás propostas anteriores: glam e heavy metal Ampliación de fronteiras: reggae e rock alemán Música de baile: funk e música disco Comercialización: AOR ou corrente mainstream Crise e ruptura: o punk ● A década de 1980: novos estilos <ul style="list-style-type: none"> Reino Unido: a new wave Estados Unidos: mainstream e electrofunk ● Música actual <ul style="list-style-type: none"> ○ rock alternativo ○ hip hop ○ heavy metal ou a multiplicación de subgéneros A música electrónica Últimas tendencias ● A música popular en España <ul style="list-style-type: none"> Década de 1950 Década de 1960: primeira idade de ouro do pop español Década de 1970: novos estilos Década de 1980: nova onda e boom independente Década de 1990 Música actual
<p>Critérios específicos para a</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Recoñecer, ler e reproducir os elementos da linguaxe musical relacionados coa organización do discurso musical propio da música popular urbana.

<p>avaliación da Unidade Didáctica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os trazos básicos e os principais representantes dos diversos estilos de música popular urbana situándoos nas súas coordenadas cronolóxicas e estilísticas. • Diferenciar na audición formacións instrumentais, estilos vocais, patróns rítmicos e principios estruturais, realizando un comentario crítico. • Relacionar os estilos e obras principais co seu contexto histórico e social, valorando a súa interacción. • Utilizar os seus coñecementos para valorar criticamente a súa contorna musical inmediata, e para reflexionar sobre os mecanismos de distribución e consumo da música. • Manexar as aplicacións máis básicas da informática musical para crear e reproducir estruturas e composicións musicais sinxelas. • Analizar os procesos de produción musical valorando a intervención dos distintos profesionais. • Participar activamente nas tarefas musicais realizadas consolidando as técnicas interpretativas básicas, e os hábitos de respecto e disciplina necesarios para o seu desenvolvemento.
<p>Indicadores de logro dos estándares de aprendizaxe avaliábeis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece os principais estilos e representantes da música popular urbana desde a análise dos seus trazos estilísticos propios, obtendo unha secuencia cronolóxica que lles permita apreciar a súa evolución técnica e formal. • Utiliza os coñecementos da linguaxe musical na análise, audición e interpretación da música popular urbana. • Analiza as obras máis significativas da música popular urbana como exemplos de creación artística, relacionándoos co seu contexto histórico e social. • Participa de forma activa e consciente na audición de obras musicais como fonte de enriquecemento cultural, ampliando e diversificando os seus gustos musicais, e potenciando o respecto e a tolerancia. • Utiliza o vocabulario apropiado para explicar os procesos musicais e establecer valoracións propias. • Valora a orixinalidade e calidade das obras musicais da súa contorna reflexionando sobre o consumo musical. • Utiliza as fontes de información musical (partituras, textos, medios audiovisuais e informáticos, etc.) para o coñecemento e apreciación da música. • Utiliza as novas tecnoloxías como recursos para a produción musical valorando a súa contribución ás actividades musicais e á aprendizaxe autónoma da música. • Participa na organización e realización de actividades musicais con

	respecto e disposición positiva, e valorando o enriquecemento que se produce coas achegas dos demais.						
COMPETENCIAS CLAVE	1 CCL	2 CMCT	3 CD	4 CPAA	5 CSC	6 SIE	7 CEC
	<p>1 Competencia en comunicación lingüística:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enriquecer os intercambios comunicativos. - Adquirir e usar un vocabulario musical básico. - Utilizar a terminoloxía musical adecuada para realizar unha correcta exposición falada dos traballos realizados <p>2 Competencia matemática e competencias básica en ciencia e tecnoloxía:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mellorar a calidade do medio ambiente co fin de xerar hábitos saudables. - Usar correctamente a voz e o aparello respiratorio. - Identificar no ámbito cotián situacións nas que se produce un uso indiscriminado do son. <p>3 Competencia dixital:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usar os recursos tecnolóxicos no campo da música. - Usar produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, valorando os beneficios que achega a súa utilización, usando internet adecuadamente para a procura de información. - Utilizar con autonomía algúns dos recursos tecnolóxicos dispoñibles, realizando sinxelas producións audiovisuais de maneira creativa e imaxinativa. <p>4 Competencia aprender a aprender:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Practicar a lectura de notas. - Analizar intervalos. - Resolver un crucigrama con definicións musicais. - Comparar diferentes audicións. - Potenciar capacidades e destrezas para a aprendizaxe guiada e autónoma. - Motivar para alcanzar os obxectivos propostos desde a autoconfianza no éxito da propia aprendizaxe. <p>5 Competencias sociais e cívicas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cantar pezas musicais e interpretar con instrumentos diferentes melodías. 						

	<ul style="list-style-type: none"> - Participar en experiencias musicais colectivas para expresar ideas propias, valorar a dos demais e coordinar as accións. - Coñecer a ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente para favorecer a comprensión de diferentes culturas e valoración da sociedade en que se vive. - Coñecer e valorar as principais manifestacións musicais (tradicional, popular, actual) así como os seus representantes máis significativos situándoos no seu contexto. <p>6 Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crear deseños melódicos propios. - Contestar a certas cuestións sobre fragmentos musicais. - Desenvolver o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos. - Desenvolver capacidades e habilidades tales como perseveranza, responsabilidade, autocrítica e autoestima. <p>7 Conciencia e expresións culturais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións musicais. - Potenciar actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos. - Adquirir habilidades para expresar ideas, experiencias ou sentimentos de forma creativa. - Estimular a imaxinación e a creatividade. - Analizar e determinar mediante a audición de distintas obras musicais, escoitadas previamente na aula, a época ou cultura á que pertencen. - Participar nas actividades de interpretación en grupo. 	
<p>Procedimien tos de avaliación</p>	<p>Recollida de datos por análise sistemática do traballo do alumno (caderno, tarefas).</p> <p>Realización de probas escritas ao longo da unidade didáctica.</p> <p>Valoración dos traballos e actividades programadas, participación en clase, explicación cualitativa do progreso do alumno (logros, problemas de aprendizaxe por medio de follas de rexistro individual).</p>	
<p>Instrumento s de avaliación</p>	<p>Indicador (Cuantificable, numérico)</p> <p>Resultados en probas escritas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Número de erros na realización das probas ou actividades escritas. - Porcentaxes de notas das devanditas probas. 	<p>Evidencia (Observable)</p> <p>Preguntas orais, participación en clase, presentación e interese na elaboración de tarefas.</p> <p>No control das tarefas diarias débese observar se están</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Número de sesións realizadas coas NNTT. - Número de traballos presentados. - Número de incidencias e anécdotas no comportamento do alumno en clase, incluíndo faltas de asistencia e puntualidade. 	<p>ben, mal, enténdeo ou non o entende por medio da análise do caderno ou traballos do alumno.</p>
<p>Metodoloxía</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Audición comprensiva de obras de todos os estilos da música popular urbana analizando os seus trazos principais: instrumentación, ritmo, procedementos compositivos, estrutura, relación texto-música. • Comparación de fragmentos de obras de diversos estilos advertindo as súas diferenzas sonoras. • Análise de partituras recoñecendo trazos xerais e específicos de cada estilo. • Utilización de fontes documentais e audiovisuais para profundar sobre o contexto político, económico e social dalgúns períodos, estilos ou grupos. • Realización de valoracións persoais sobre a validez e calidade de distintos estilos de música, pasados e presentes. • Investigación sobre o reflexo da sociedade na música, en períodos pasados e no presente. • Interpretación das obras máis significativas da música popular urbana propostas no repertorio. 	

Linguaxe e Práctica Musical

Introdución

A materia de Linguaxe e Práctica Musical concíbese como unha continuación da formación musical recibida polo alumnado na etapa educativa anterior, que lle permite ampliar, desenvolver e aplicar, con autonomía e en contextos diversos, os coñecementos e as capacidades que contribúen á adquisición dunha cultura musical sólida.

Considerando que a música ten como finalidade primordial a comunicación, é necesario que o alumnado conte coas ferramentas necesarias que lle axuden a comprender e a participar do feito musical. Neste sentido, débese favorecer que o alumnado se implique activamente no proceso artístico musical.

A expresión e a linguaxe musical son os dous ámbitos do coñecemento musical en torno aos que se organiza esta materia; está estruturada en cinco bloques ("Destrezas musicais", "A audición comprensiva", "A teoría musical", "A creación e a interpretación" e "As tecnoloxías aplicadas ao son"), que se deben presentar nas actividades de ensino e aprendizaxe relacionados entre si, xa que estes ámbitos se complementan e interactúan; refórzanse e desenvólvense mutuamente.

A comprensión dos elementos morfolóxicos e sintácticos da linguaxe musical contribúe a perfeccionar a capacidade de expresarse a través da interpretación e a creación do feito musical concreto, completándose así o proceso de adquisición dunha linguaxe. A súa aprendizaxe como instrumento de comunicación debe basearse, tamén, na audición comprensiva, na memoria musical, na práctica vocal, instrumental e rítmica, e na lectoescritura musical como recurso útil para fixar os conceptos lingüísticos.

A expresión musical refírese á creación e a interpretación de pezas vocais e instrumentais. A interpretación achega o alumnado a un repertorio musical amplo e variado, posibilita a adquisición de capacidades e destrezas técnicas e interpretativas, e favorece a sensibilidade auditiva e a memoria musical. A interpretación instrumental e vocal, nunha educación musical na que a práctica é o centro da acción pedagóxica, é tamén un procedemento esencial para aprender os contidos da linguaxe musical e reforzar os coñecementos adquiridos; a experiencia, que é previa á abstracción conceptual. A creación musical explora os elementos propios da linguaxe musical, experimenta cos sons e combínaos a través da improvisación, dos arranxos e da composición.

Todo isto poténciase coas tecnoloxías da información, da comunicación e da creación artística, que, postas á disposición da música, constitúen un recurso importante para indagar, obter información e comunicarse, e un medio para crear e descubrir músicas de todos os estilos e de todas as culturas.

A materia de Linguaxe e Práctica Musical debe estar orientada a espertar o interese do alumnado por participar de forma activa, informada e lúdica como oínte, intérprete ou compositor/a, tanto na súa vida educativa como na súa vida privada. O ensino da materia debe partir dos coñecementos previos, dos gustos e dos costumes musicais do alumnado, e abordarse desde a práctica musical activa e participativa, Vinculada á reflexión sobre o realizado. Estes principios, orientados ao desenvolvemento das capacidades perceptivas e expresivas e á comprensión do feito musical, servirán de base para consolidar aprendizaxes que transcendan o contexto en que se produciron.

A materia contribúe ao desenvolvemento de valores como o esforzo, a constancia, a disciplina, a toma de decisións, a autonomía, o compromiso, a asunción de responsabilidades e o espírito emprendedor, innovador e crítico.

Tal e como demostran numerosos estudos publicados, a práctica musical mellora a memoria, a concentración, a atención, a psicomotricidade, o control das emocións, a autoestima, as habilidades para enfrontarse a un público ou a capacidade para traballar en grupo. A música favorece a adquisición das competencias clave, procura un ensino integral e axuda na maduración do alumnado, ademais de favorecer o espírito de motivación e superación persoal.

As disciplinas musicais non só desenvolven a creatividade, a sensibilidade artística e o criterio estético; tamén axudan o alumnado, da mesma forma que o resto de materias desta etapa, a adquirir os coñecementos e habilidades para construír a súa personalidade, a traballar en equipo, desenvolver o pensamento crítico e a converterse en cidadáns e cidadás que actúen de xeito responsable e autónomo. En definitiva, a

actividade musical, nas súas diversas facetas, favorece as capacidades sociais e expresivas dos alumnos e das alumnas.

17.- Obxectivos xerais do bacharelato

a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.

b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.

f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras. g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.

h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social. i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.

l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

o) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.

p) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.

q) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

18.- Contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe en 1º ciclo de Bacharelato.

ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	TEMPORALIZACIÓN	GRAO MÍNIMO	PROCEDEM./INSTRUM. AVALIACIÓN
LPMB1.1.1.Coñece os órganos e as función do aparello fonador.	1 vez por avaliación.	Coñece os órganos e as función do aparello fonador.	Tarefa de clase e exame de avaliación.
LPMB1.1.2.Realiza correctamente exercicios de respiración, relaxación, articulación e fraseo.	1 vez por avaliación.	Exercita a voz dun xeito básico.	Tarefa de clase.
LPMB1.1.3.Entoa afinadamente, aplicando as indicacións expresivas e dinámicas presentes na partitura.	2 ou 3 veces por avaliación.	Canta entoando correctament e unha canción.	Tarefa de clase.
LPMB1.2.1Reproduce e identifica intervalos.	Sempre.	Reproduce e identifica intervalos.	Tarefa de clase e traballo de avaliación.
LPMB1.3.1.Interpreta vocalmente estruturas rítmicas sentindo internamente o pulso.	Sempre.	Canta cun ritmo axeitado.	Tarefa de clase.

LPMB1.3.3.Práctica a lectura e a escritura musical.	Sempre.	Interpreta correctament e unha partitura	Tarefa de clase e traballo de avaliación.
LPMB2.1.1.Percibe o pulso como referencia básica para a execución rítmica, así como a identificación do acento periódico base do compás.	Sempre.	Interioriza os ritmos básicos.	Tarefa de clase.
LPMB2.1.1.Logra unha correcta interiorización do pulso que lle permite unha axeitada execución musical	Sempre.	Interioriza os ritmos básicos.	Tarefa de clase.
LPMB2.2.1.Percibe aspectos rítmicos, melódicos, tonais, modais, cadenciais, formais e tímbricos das obras escoitadas.	2 veces por avaliación.	Relaciona e contextualiza as obras musicais dun xeito pormenorizado.	Tarefa de clase.
LPMB2.2.3.Escoita e recoñece os elementos básicos das linguaxes propias da música culta, jazz, rock e flamenco.	2º veces por avaliación.	Relaciona e contextualiza as obras musicais.	Tarefa de clase e traballo de avaliación.
LPMB3.1.1.Identifica e interpreta os termos e signos relacionados co ritmo e coa expresión musical.	Sempre.	Escribe e identifica elementos musicais en partituras	Tarefa de clase, traballo e exame de avaliación.
LPMB3.1.2.Identifica e interpreta os signos gráficos propios da linguaxe musical contemporánea.	1 vez por avaliación.	Escribe e identifica elementos musicais en partituras	Tarefa de clase, traballo e exame de avaliación.
LPMB4.1.1.Improvisa fórmulas rítmicas acordándoas co pulso e	1 vez por avaliación.	Improvisa sobre células rítmicas básicas.	Tarefa de clase e traballo de avaliación.

o compás do fragmento escoitado.			
LPMB 4.3.1 Coñece o repertorio traballado e ten capacidade de memorización e capacidade expresiva.	Sempre.	Toca sen partitura diferentes cancións.	Tarefa de clase.
LPMB 4.4.2. Constrúe a través do movemento unha creación coreográfica adecuando a súa concepción ao carácter expresivo da obra.	1 vez por avaliación.	Inventa un baile con unha coreografía básica.	Tarefa de clase e traballo de avaliación.
LPMB4.1.1. Improvisa fórmulas rítmicas acordándoas co pulso e o compás do fragmento escoitado.	2 veces por avaliación.	Improvisa sobre células rítmicas básicas.	Tarefa de clase.
LPMB 5.1.1. Utiliza correctamente editores de partituras, secuenciadores e software para aplicacións audiovisuais.	1 vez por avaliación.	Manexa a tecnoloxía e os programas informáticos na música.	Tarefa de clase, traballo e exame de avaliación.
LPMB5.2.2 Utiliza os recursos tecnolóxicos como ferramentas para a audición, a interpretación, a creación, a edición, a gravación, a investigación e aprendizaxe do feito musical.	1 vez por avaliación.	Manexa a tecnoloxía e os programas informáticos para a música e para o audiovisual.	Tarefa de clase, traballo e exame de avaliación.

19. Criterios xerais de corrección de probas e traballos escritos

Nas devanditas probas ou traballos observaranse os seguintes aspectos:

- En cada pregunta figurará a puntuación máxima asignada á mesma.
- A correcta utilización de conceptos, definicións e propiedades relacionados coa natureza da situación que se trata de resolver.
- Xustificacións teóricas que se acheguen para o desenvolvemento das respostas. A non xustificación, ausencia de explicacións ou explicacións incorrectas serán penalizadas ata un 50% da cualificación máxima atribuída á pregunta ou epígrafe.
- Claridade e coherencia na exposición. Os erros de notación só teranse en conta se son reiterados e penalizaranse ata nun 20% da cualificación máxima atribuída ao problema ou apartado.
- Valorarase positivamente a coherencia, de modo que se un alumno arrastra un erro sen entrar en contradicións, este erro non se terá en conta salvo como se recolle nos anteriores apartados.
- A falta de limpeza nas probas penalizará ata un punto.
- Nun traballo terase en conta o desenvolvemento, a presentación, a expresión, as faltas de ortografía, o uso de conceptos e a orixinalidade.

20.- Ferramentas de avaliación competencial

Utilizaráanse as seguintes ferramentas para a avaliación de desempeños competenciais, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe.

1. Rúbrica para a escoita activa en audicións
2. Diana de autoavaliación en interpretacións musicais
3. Escala de avaliación para o taller de interpretación
4. Rexistro de coavaliación nas actividades de danza en grupo
5. Escala de valoración sobre o coñecemento de autores e compositores
6. Rúbrica de avaliación sobre a capacidade compositiva
7. Rexistro sobre o desenvolvemento da creatividade e capacidade de improvisación
8. Rúbrica de avaliación para a interpretación musical
9. Rúbrica de seguimento da libreta

1. RÚBRICA PARA A ESCOITA ACTIVA EN AUDICIÓNS

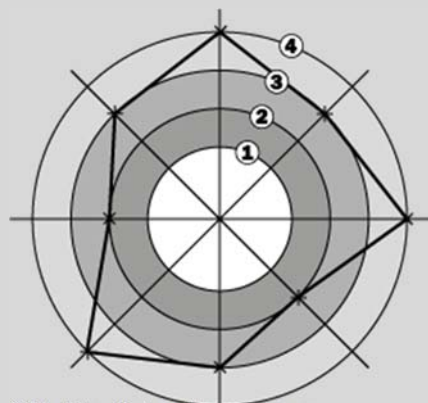
	4	3	2	1
ACTITUDE DE ESCOITA	Escoita en silencio fixándose nos detalles e gozando da música.	Escoita en silencio gozando da música aínda que pasa por alto os detalles da audición.	Escoita en silencio, pero non se fixa nos detalles nin se observa gozar.	Non manteñen o silencio durante a escoita pasando por alto os detalles e sen gozar da audición.
RECOÑECEMENTO MUSICAL	Recoñece a obra escoitada e o seu autor, discernindo as características das súas composicións.	Recoñece a obra escoitada aínda que non a sitúa co seu autor.	Sóalle a obra, pero non é capaz de recoñecela nin a situar.	Non recoñece a obra nin o autor da audición.
CONTEXTO MUSICAL	Recoñece e identifica as características do estilo musical da obra escoitada e sitúaa no seu contexto.	Recoñece o estilo musical sen identificar as súas peculiaridades, pero élle suficiente para situala no seu contexto.	Recoñece o estilo musical aínda que non identifica as súas singularidades nin o seu contexto.	Non recoñece o estilo e nin o contexto musical da obra da audición.
CONEXIÓN CON COÑECEMENTOS	Achega ideas que fan ver a conexión da audición cos contidos traballados.	Achega ideas inconexas, pero que esbozan que interiorizou os contidos.	Ten dificultades para conectar as ideas coa audición.	É incapaz de ver a conexión entre o escoitado e os contidos traballados.
EXTENSIÓN PERSOAL	Valora criticamente o escoitado achegando a súa opinión persoal.	Valora criticamente o escoitado, pero non se pronuncia persoalmente sobre iso.	Cústalle expresar argumentos críticos sobre a audición e opinar sobre ela.	Non ten interese por achegar ideas críticas sobre a audición nin se manifestar persoalmente.
VALORACIÓN PERSOAL	Valora as distintas músicas estudadas e incorpóraas á súa cultura musical.	Valora as distintas músicas traballadas aínda que non lles ve aplicación persoal.	Só valora aquelas músicas que lle interesan.	Non valora ningún tipo de música como fonte de riqueza.

2. DIANA DE AUTOAVALIACIÓN EN INTERPRETACIÓNS MUSICAIS

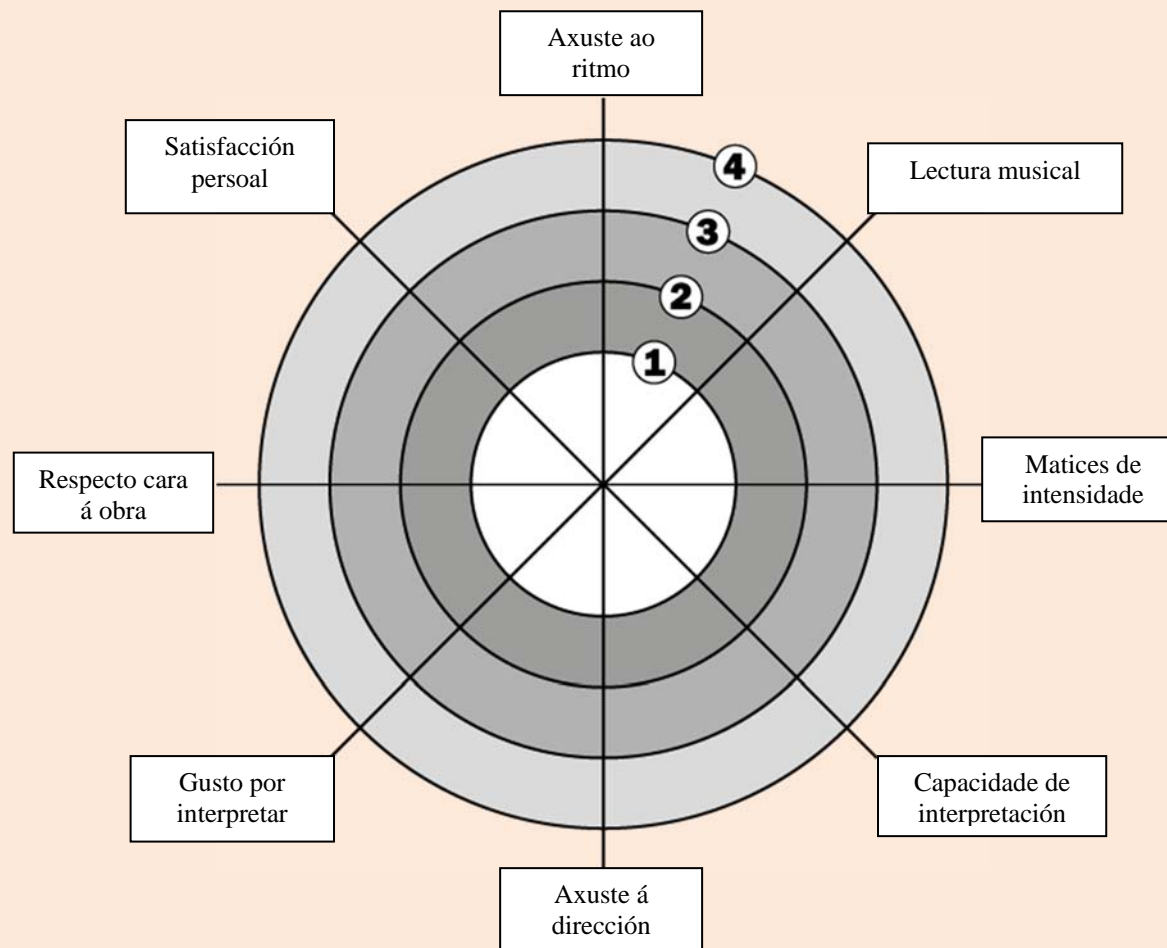
Le con atención cada un dos textos que aparecen arredor da diana da dereita e marca cunha cruz nas interseccións correspondentes, de acordo con este criterio:

1. Nunca.
2. Puntualmente.
3. Xeralmente.
4. Sempre.

A continuación, une as cruces; obterás un polígono similar ao que se mostra no exemplo inferior. Canto maior sexa a área do polígono, máis alta será a puntuación.

NOTA: Esta rúbrica pódese empregar en autoavaliación, coavaliación e heteroavaliación.

Sobre aspectos autoavaliados, facer dúas propostas de mellora de cara á próxima interpretación:

1. _____

2. _____

3. ESCALA DE AVALIACIÓN PARA O TALLER DE INTERPRETACIÓN

1. Moi ben 2. Ben 3. Regular 4. Mal

Alumnos	PREPARA A MELODÍA			PREPARA O ACOMPAÑAMENTO		
	Análise da partitura	Lectura rítmica	Entoación	Elección de instrumentos	Acompañamento rítmico	Acompañamento melódico
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						

4. REXISTRO DE COAVALIACIÓN NAS ACTIVIDADES DE DANZA EN GRUPO

	ALUMNO 1	ALUMNO 2	ALUMNO 3	ALUMNO 4
<i>Respecta a forma musical da danza</i>				
<i>Axusta os seus movementos ao ritmo</i>				
<i>Ten unha actitude positiva cara á actividade</i>				
<i>Respecta os demais</i>				
<i>É creativo nos seus movementos</i>				
CONCLUSIÓN <i>Como foi a achega de cada un dos membros do grupo?</i>				

Propostas de mellora

Que aspectos debemos mellorar como grupo de cara á próxima danza?

5. ESCALA DE VALORACIÓN SOBRE O COÑECEMENTO DE AUTORES E COMPOSITORES

SI / NON / ÁS VECES

Alumno/a	Identifica os autores coas súas obras musicais	Coñece e achega datos da vida e obra do autor	Sinala as obras máis significativas de cada autor	Sitúa cada compositor e a súa obra no seu tempo	Valora criticamente as composicións de cada autor
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					

6. RÚBRICA DE AVALIACIÓN SOBRE A CAPACIDADE COMPOSITIVA

	4	3	2	1
<i>Forma musical</i>	Estrutura o discurso nunha forma musical novidosa e interesante.	Combina distintas formas musicais para realizar unha estruturación novidosa do discurso musical.	Varía algunha das formas musicais coñecidas para a súa composición.	Baséase en formas musicais coñecidas e copia a súa estrutura.
<i>Movemento tonal</i>	Desenvolve unha tonalidade atractiva, novidosa ao oído.	Combina distintas formas tonais na súa composición.	Cambia algunha das formas tonais coñecidas.	Copia unha das formas tonais coñecidas.
<i>Liña melódica</i>	Deseña unha liña melódica novidosa e pegadiza.	Combina distintas liñas melódicas que no seu conxunto constitúen unha novidosa.	A liña melódica composta baséase nalgunha xa coñecida, pero a súa transformación faina diferente.	Elabora unha liña melódica que lembra algunha xa coñecida.
<i>Fluidez e consistencia do discurso musical</i>	A composición goza de consistencia musical e dun discurso fluído e elaborado.	A composición goza de consistencia aínda que o seu discurso non é moi elaborado.	A composición é agradable aínda que ás veces se dilúe o discurso musical.	A composición perde consistencia debido a que o seu discurso non é fluído.
<i>Orixinalidade</i>	Sorprende coa súa creación e inclúe aspectos inéditos nela.	Sorprende coa súa creación, pero emprega elementos xa coñecidos.	Non sorprende coa súa creación aínda que inclúe algúns aspectos relevantes.	A creación carece de orixinalidade e non inclúe ningún aspecto inédito.

7. REXISTRO SOBRE O DESENVOLVEMENTO DA CREATIVIDADE E CAPACIDADE DE IMPROVISACIÓN

SI / NON

Alumno/a	Inclúe elementos novidosos nas súas interpretacións	Sorprende con creacións propias	Varía a liña melódica buscando novos sons	Improvisa ritmos nos acompañamentos	Ten gusto por escribir e interpretar a súa propia música
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					

8. RÚBRICA DE AVALIACIÓN PARA A INTERPRETACIÓN MUSICAL

	4	3	2	1
<i>Seguimento da partitura</i>	Memoriza a partitura e utilízaa unicamente como guía.	Necesita ler a partitura para seguir a canción.	Mira excesivamente a partitura.	Pérdese na partitura.
<i>Seguimento da dirección</i>	Mira sempre para o director e modifica a súa interpretación atendendo as instrucións deste.	Mira sempre para o director, pero non modifica a súa interpretación en consonancia coas súas instrucións.	Ás veces mira para director, pero escápanlle moitas instrucións das que se dan.	Non mira para o director, non atende ás súas instrucións para orientar a interpretación.
<i>Posición ante instrumentos de láminas</i>	Colócase correctamente ante o instrumento, cos brazos lixeiramente flexionados e as baquetas en liña cos cóbados.	Colócase correctamente ante o instrumento, cos brazos flexionados, pero non coloca as baquetas adecuadamente.	Colócase fronte ao instrumento, pero a posición dos brazos e as baquetas non é adecuada.	Mantén unha mala postura fronte ao instrumento que fai moi difícil a correcta execución coas baquetas.
<i>Postura corporal con frauta ou pequena percusión</i>	Móstrase ergueito, mirando á fronte e cunha posición de mans relaxadas e sen apertar.	Móstrase ergueito, mirando á fronte, pero está tenso na posición das mans.	Móstrase ergueito, pero non mira á fronte aínda que está relaxado na súa posición de mans.	Está curvado mirando cara a abaixo e coas mans tensas.
<i>Axuste rítmico</i>	Axusta as percusións ao ritmo métrico da canción sen perder o tempo.	Axústase ao ritmo métrico da canción aínda que ás veces se adianta ou se atrasa no tempo.	Axústase ao ritmo métrico da canción, pero non respecta o tempo desta.	Non se axusta ao ritmo métrico nin respecta o tempo da canción.
<i>Desenvolvemento melódico</i>	Expresa a liña melódica seguindo as indicacións de partitura e/ou director e achegando a súa propia personalidade ao discurso.	Expresa a liña melódica de forma libre sen ter en conta as indicacións de partitura ou director.	Expresa a liña melódica sen variacións expresivas de forma lineal e sen elaborar o discurso musical.	Non expresa a liña melódica, entrecórtaa facendo complicada a comprensión do discurso musical.

21.- Criterios de cualificación:

O alumno será informado polo profesor de modo continuo do seu avance e nivel de consecución dos obxectivos, facilitándolle sempre a posibilidade de rectificar.

Ao final de cada trimestre darase ao alumno unha calificación global que será o resultado da valoración conxunta das actividades realizadas que aglutinan todos os contidos: conceptuais, procedimentais e actitudinais. Aos pais dos alumnos se lles comunicará tamén unha vez ao trimestre a calificación dos seus fillos por escrito a través do boletín de notas do centro.

Cualificación final trimestral: a este respecto as probas escritas e prácticas ten un valor do 70% da nota final, A actitude un 15% e os procedementos empregados o restante 15%. Os alumnos de Plan de Mellora terán unas porcentaxes diferentes, sendo as probas o 30%, e os outros aspectos o 70% restante.

A cualificación final do curso será a media aritmética das tres avaliacións parciais e debe ser igual ou superior ó cinco para que a materia considérese superada, agás que o profesor considere que concorreron circunstancias que xustifiquen o aprobado tendo una media inferior ó cinco.

De non ser así o alumno terá que recurrir á avaliación extraordinaria (setembro).

Así mesmo a media aritmética para ter a materia aprobada incrementarase nun punto (6) si nalgunha das avaliacións a nota fora de tres. Incrementarase en dous (7) se fose de dous e incrementarase en tres (8) se fose de un.

22.- Actuacions para lograr a recuperación da área de Música suspendida en cursos anteriores:

-Para alumnos de 3º de E.S.O. coa música de Segundo suspensa:

Deberán entregar uns exercicios e traballos de investigación trimestrales que lles facilitará o Departamento de música. As datas de entrega dos mesmos acordaránse previamente con eles nunha convocatoria que farase no mes de outubro para informar aos alumnos. Igualmente acordaránse uns días de atención aos alumnos para resolver calquer duda que lles poidera surxir.

-Para alumnos de 4º de E.S.O. coa música de 3º suspensa e que a estén cursando en 4º:

Deberán entregar uns exercicios e traballos de investigación trimestrales que lles facilitará o Departamento de música. As datas de entrega dos mesmos acordaránse previamente con eles nunha convocatoria que faráse no mes de outubro para informar aos alumnos. Igualmente acordaránse uns días de atención aos alumnos para resolver calquer duda que lles poidera surxir.

-Para alumnos de 4º de E.S.O. coa música de 3º suspensa e que non a estén cursando en 4º :

Deberán entregar uns exercicios e traballos de investigación trimestrales que lles facilitará o Departamento de música. As datas de entrega dos mesmos acordaránse previamente con eles nunha convocatoria que faráse no mes de outubro para informar aos alumnos. Igualmente acordaránse uns días de atención aos alumnos para resolver calquer duda que lles poidera surxir.

23.- Libros de texto, materiais e recursos:

-Libros de texto:

2º de E.S.O.----- Música I, Ed. Editex

3º de E.S.O.----- Música II, Ed. Editex

4º de E.S.O.----- Música 4º ESO, Ed. Editex

1º DE BACH.----- Material facilitado polo Departamento

-Materiais e recursos:

- Aula de música.
- CDs correspondentes aos libros de texto.
- Reprodutor de discos compactos e cassette.
- Monitor de TV, DVD y vídeo.
- Fotocopias de partituras de distintos estilos, xéneros e épocas.
- Instrumentos de láminas e pequena percusión.
- Piano.Guitarra
- Colección de discos de música popular, clásica e músicas del mundo.
- Colección de vídeos e DVD de ópera e outros.
- Enciclopedias, libros de consulta e libros de texto.
- Ordenador e diversos programas informáticos de música.

24.- Actividades complementarias e extraescolares:

1- Saídas para asistir a concertos en directo e participación en visitas guiadas a museos, auditorios, teatros...:

En función da oferta de concertos e visitas guiadas que realicen entidades privadas ou públicas a este Dpto. de Música, faránse diversas saídas con los distintos niveis aos lugares e as datas en que se realicen. En moitas ocasións a comunicación oficial dos mesmos a este Instituto producense con poucos días de antelación á súa realización, polo que é imposible nestes intres concretar as actividades extraescolares que se fagan cos alumnos.

Estas visitas propondránse nas datas nas que resulte posible a súa realización e formarán parte dos contidos e obxectivos do curso, polo tanto serán evaluadas como parte do aprendizaje do alumno. Todas as saídas terán un carácter fundamentalmente académico e os alumnos deberán traballar materiais que o profesor elaborará con anterioridade, desta forma pretendese que o alumno entenda e asuma que trátase de unha actividade completa.

25.- Medidas de atención á diversidade:

Plantéxase a diversidade como un proceso nel que é preciso ofrecer respostas diferenciadas en función do alumnado. Neste proceso é fundamental axustar a actuación do profesor ás posibilidades reais de aprendizaxe destes alumnos, sin renunciar aos obxectivos previstos para o ciclo ou nivel.

Para dar resposta á diversidade é necesario acometer modificacións nos contidos, as estratexias didácticas e a avaliación de cada unidade didáctica.

1.Contidos:

Seleccionaranse os contidos básicos:

- Os imprescindibles para aprendizaxes posteriores.
- Os que contribúan ao desenvolvemento de capacidades básicas.
- Os que resulten útiles en diversas situacións da vida cotidian.

2. Estratexias de aprendizaxe:

Para favorecer o tratamento á diversidade terase en conta o seguinte:

- Actividades de aprendizaxe:
- Variedade das mesmas.
- Asignar papeis de menor ou maior dificultade.
- Desempeñar roles de menor ou maior responsabilidade.
- Materiais didácticos diversos:
- Menor ou maior complexidade.
- Fichas de reforzo ou ampliación.
- Máis centrados en aspectos prácticos ligados a contidos.
- Agrupamento dos alumnos:
- Traballo en grupo-aula.
- En pequenos grupos heteroxéneos.
- En pequenos grupos homoxéneos baixo a guía do profesor.
- Outras agrupacións máis flexibles.

3. Avaliación:

Para poder atender á diversidade fase necesario utilizar:

- A avaliación inicial, para coñecer a situación de partida de cada alumno en cada unha das unidades didácticas.
- Ter en conta as actividades de avaliación sumativa, realizando unha gradación das actividades, que establezca unha diferenciación entre os diversos niveis de adquisición dos contidos da área.
- Propoñer uns obxectivos, contidos e criterios de avaliación diferenciados según as posibilidades reais de desenvolvemento do alumno, sobre todo nos casos existentes de integración e de diversificación.

26.- Avaliación da programación

Utilizarase a seguinte ferramenta para avaliar cada unha das unidades didácticas.

ASPECTOS PARA AVALIAR	PARA DESTACAR...	PARA MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos da unidade			
Descritores e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			
Interdisciplinariedade			

Betanzos, outubro 2018

O Xefe do departamento
Martín Criado Rodríguez